

DOINU ZAHARREN INGURUAN

UEUren Musika Saila

PRINTZAK
SAILA

DOINU ZAHARREN INGURUAN

UEUren Musika Saila

Partaideak:

Idoia Arantzamendi

Agurtzane Zubikarai

Marta Fuidio

Maria Pilar Calvera

Olatz Narbaiza

Miren Barrutia

Amaia Gorosabel

Amaia Agirre

Pili Castro

Juan Mari Beltran

Antton Mari Aldekoa-Otalora

Joxe Ramon Arbe

PRINTZAK SAILA 5

© U.E.U.ren Musika Saila
General Concha 25, 6. 48010 BILBO

ISBN: 84-86967-30-9
Lege-gordailua: BI-2786-90

Inprimategia: BOAN, S.A.
Particular de costa 12, 48010 BILBO
Azalaren diseinua: Julio Pardo

AURKIBIDEA

- Sarrera	5
- Iribas (Nafarroa).....	6
- 87.eko Uda	14
- Patxi Bilbao	15
- Simona Intxaurbe eta Frantziska Agirrezabala	21
- Luzia Arteaga	49
- Dionisio Arriola	69

SARRERA

UEUren azkeneko urte hauetan Musika inguruan antolatutako gai, ekintza eta aktibitateetarikoa bat, musika herrikoia ezagutzea eta aztertzea izan da.

Aurten, musika (kantu eta dantzak) bere jatorrizko tokietan nola jaso, musika inguruan ematen dena eta musika bera nola transkribatu hartu genuen gaitzat.

Aurretik, teoria pixka bat: helburuak, datu emaileekiko jarrera, harremanetarako estrategia, taktika, ingurua ezagutzea, kuestionarioak, errekurso teknikoak -magnetofonoak, bideoak, argazkiak-, eta idatzi behar dena, bai hitzak eta bai partiturak.

Honen ondotik praktika: lan konkretu bat egin.

Horretarako, aurretik jaso behar genuena aukeratu eta informatzaile-talde batekin ados jarri ginen.

Folklore mailan hain aberatsa den Iribas herria, Iruñetik gertu, genuen eta hara bidali genuen 1987.eko Uztailaren 28an Musika saileko lan-talde bat.

1987.eko Uztailak 28

IRIBAS

Zer egin behar genuen?

Aurreko urteetan Iribasko Juan Bautista Lasarteri ikasitako kantu, dantza eta beste gauza askoren arteko dantza-joku bat jaso.

Dantza-joku hau *Silla dantza* izenarekin ezagutzen da. 1936.eko gerra aurretik askotan egiten zen, baina gerraz geroztik gero eta gutxiago. Aspaldion ez da egin.

Zoritxarrez, ez genuén horretarako gurekin Juan Bautista Lasarte, hainbestetan gure aurrean, orduak eta orduak kontu kontari, kantatzen eta dantzatzen aritu zena, hil berria bait zen. Baina prest zegoen gu iritsi ginenerako lehen aipatutako informatzaile-talde hori, *Silla Dantzari* buruz informazio orokorra emateko eta dantzaren musika, pausoak eta koreografia erakusteko.

Hauek osatzen zuten taldea:

.MASTERRENEKO INES IRIBARREN ELBERDIN

1907-(Santa Ines egunean) Iribasko Maisterrenean jaioa.

.MASTERRENEKO DOMINGO IRIBARREN GARAICOETXEA

1917-XII-13an Iribasko Maisterrenean jaioa.

.MITXELENEKO MANUEL NOGERA GARAICOETXEA

1909-VIII-11an Iribasko Mitxelenean jaioa.

.MARTIKONEKO PERIKO GARAICOETXEA NOGERA

1909-VI-20an Iribasko Martikonena jaioa.

.MARTIKONEKO PERIKO GARAICOETXEA GARAICOETXEA

1941-VIII-4an Iribasko Martikonenan jaioa. Itsua, "filarmonika" jolea.

.JOAINEKO-MASTERREKO INAZIO AZPIROZ LASARTE

(Juan Bautista Lasarteren iloba) 1940-XI-24ean Iribasko Joaineko-Maisterrenean jaioa.

Ezkerretik eskubira: Manuel Nogra, Periko Garaikoetxea Nogra, Periko Garaikoetxea Garaikoetxea, Domingo Iribarren.

Orain pasa gaitezen *Silla Dantza* aztertzer:

Noiz, non, zein okasiotan egiten zen:

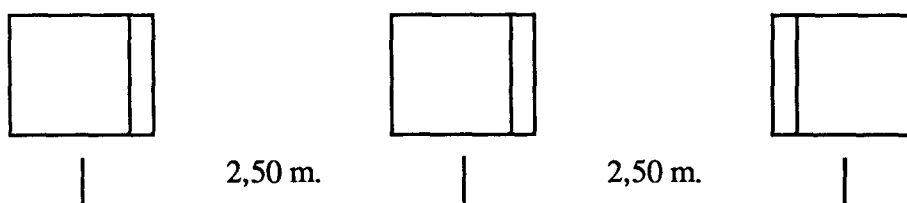
Nagusiki, bi okasio edo girotan ematen zen *Silla Dantza* egiteko aukera. Bata, neguko ilunabarretan eta gauetan, baserrietako sukaldeetan. Jende kuadrilla elkartzen zen, batzuetan familiakoak, besteetan gazteen koadrila, eta han egoten ziren artozuriketan eta horrelakoetan ordu luzeetan, kontuak kontatzen eta horrekin batera kantu, joku eta dantzak. Hauetako bat *Silla Dantza*.

Bestea, Ihauterietan "karnabaletan". Herriko mutilek ostatuan sarturik pasatzen zuten Ihauteri osoa. Jan, edan, dantzan ... Arratsaldeetan, egiten zen dantzaldian parte hartzeko, neskek ere bazuten han sartzeko baimena. Eta giro horretan ere ematen da ere *Silla Dantza* egiteko beste aukera, neska-mutilak kuadrilan.

Nola egiten da:

Hasteko, ikus dezagun zein osagai behar diren:

- Hiru sila
- Hiru pertsona siletan eserita (hauek heltzen)
- Hiru dantzari
- Dantza-Jokua
- Musika
- Hiru sila horiek nola jarri: hirurak errenkadan eta batetik bestera bi metro t'erdi gutxi gora-behera.

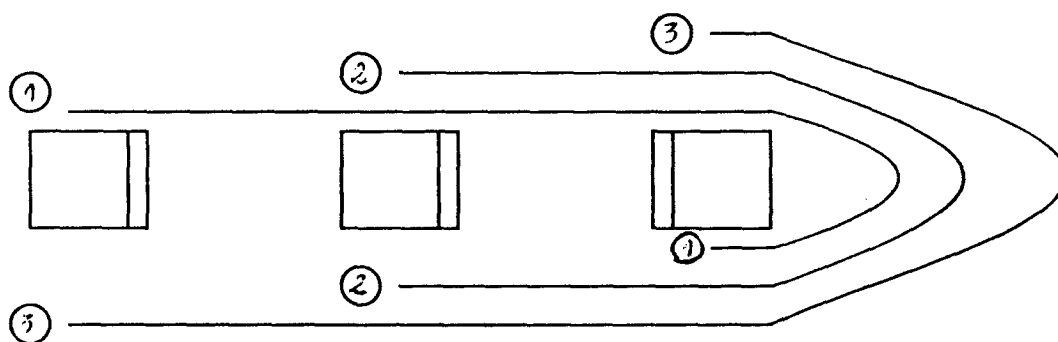

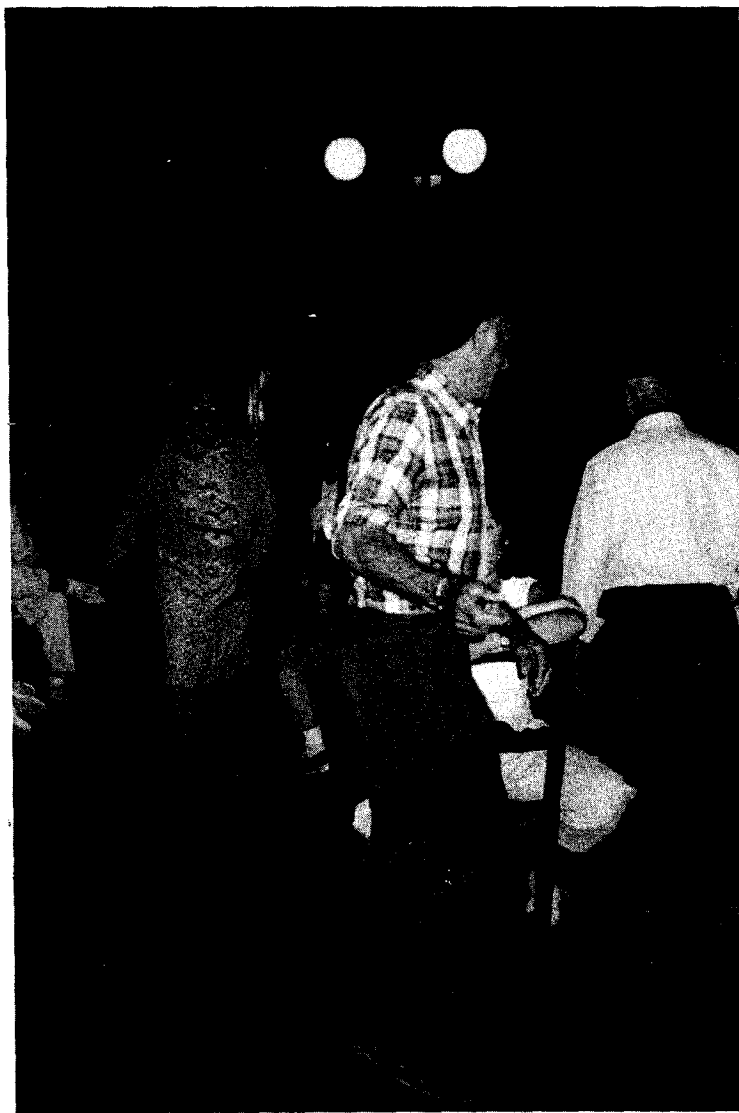
Zenbat eta urrutiago zailago, gero ikusiko dugun bezala.

- Eseritzen direnak: Sila aldrebes harturik hau da, atzekoz aurrera, hankak zabalik, sila bizkar paparraren kontra jarri eta besoekin indarrez helduta. Bi muturretan daudenak erdikoari begiratuz, bizkarra kanpo aldera eta erdikoa horietako batari edo besteari begira, baina ez alboetara.
- Hiru dantzariak, bakoitza sila baten ondoan, alboan, sila ezkerrean dutelarik, aurrera begiratzen eta dantzan hasteko erne.
- Dantza-joku honek bi zati ditu. Lehenengoa dantza, vals erritmoan (3/4), konpas batean ezkerrera eta bestean eskubira, hiru pausoak markatuz, pixkanaka-pixkanaka aurreratzen.

Musika hasten denean, hirurak batera dantzan hasten dira, Ingurutxoko valsean bezala (3/4), konpas batean ezkerrera eta bestean eskubira, hiru pausoak markatuz, pixkanaka pixkanaka aurreratzen.

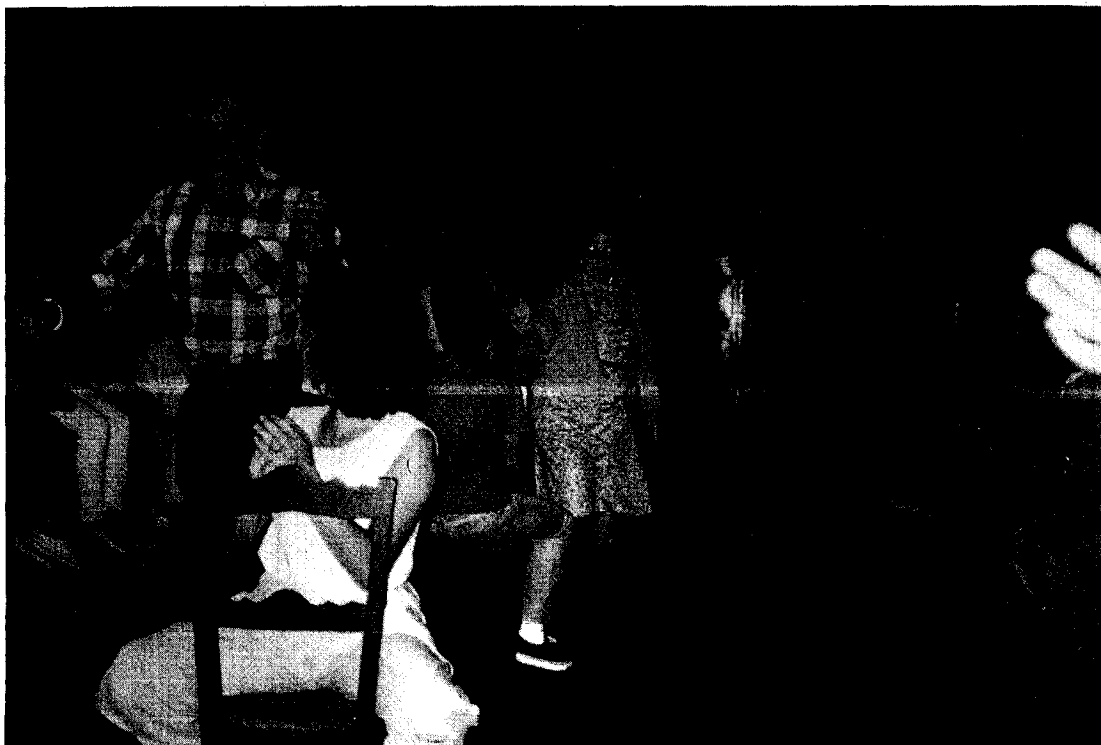
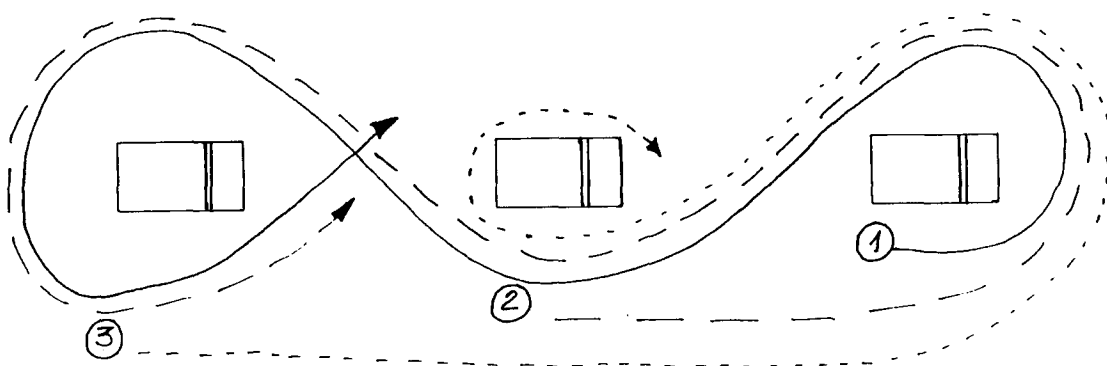
Hamaika konpasek osatzen dute lehenengo parte hau eta dantzari bakoitza hamaika konpas horietan alde batetik bestera pasatzen da postu berdina hartzera.

Ines Iribarren, Domingo eta Manuel dantzan.
(lehen partea - Valsa)

Dantza hau (hamaika konpasak) hiru aldiz egiten da. Hirugarrena bukatzerakoan, berehala bigarren partea hasten da, Jokua. Hau, lehen esan dugun bezala 6/8, azkar xamar, martxa edo biribilketa moduan, dantzariak saltoka eta aurreraka, sillen tarteetatik pasatzen zortziak eginez. Eta Jokua horretan datza. Buelta erdi bakoitzean azkena doana lehenengo postura pasatzen da, gero ikusiko den bezala. Denbora guztia postuaren ordena aldatzen. Buelta erdi batean azkena doana gero lehena, gero bigarrena eta ondoren berriz azkena. Hori buelta askotan gero eta azkarrago, musika gelditu arte. Eta berriz hastera beste dantzarekin, aspertu arte.

Domingo, Ines eta azkena Manuel *Silla Dantza* Jokuan

Buelta erdi guztietan, azkena dihoana erdiko sillan buelta ematen du lehena izatera pasatuz. Aldaketa hori azkar egin behar da, bigarrena izatera pasatzen dena iritsi aurretik, bestela honek eskuarekin emango dio. (Juan Bautista Lasartek esaten zuenez, "harrapatutako hori mutila bazen, eskuarekin goitik behera emanez eta neska balitz, esku zabalarekin behetik gora").

Aurretik Inazio Azpiroz, Domingo eta Ines, UEUko lagunei Jokua erakusten.

- Musika: Ihauterietan txistulariak jotzen zuen (azkena Zubietako Xalbador izan zen, bere seme atabalarien laguntzarekin), baina besteetan armonika edo kantuz egiten zen. Hona hemen musika partitura:

Xalbador txistulariak jotzen zuena:

$\text{♩} = 60$

$\text{♩} = 130$ hasieran, geroago eta azkarrago

Orain, Periko Garaikoetxeak "filarmonekin" jotzen duena:

$\text{♩} = 60$ Dantza

$\text{♩} = 130$ Jokua (6/8aren ordez 2/4 sartzen du)

Perikok, Xalbadorren bertsioa jasoko zuen edo kantatzen zena, baina ematen dituen aldaketa edo desberdintasunak ziur aski bere musika-tresnak dituen ezaugarri edo muga eragînez sortuak izango dira eta bere interpretazio musikalgaitik ere noski. Eta ez dugu ahaztu behar Perikok bere adinagatik gutxitan parte hartu duela *Silla Dantza* Jokuan.

Jar ditzagun bi bertsioak batera eta konturatuko gara doinu berberak direla. (Hasteko, Perikoren tonoa transportatuko dugu). Xalbadorren notak makila gorantz () eta Perikorenak beherantz () idatzita.

Bukatzeko esan behar dugu UEUko taldeak ondo ikasi zuela dantza joku hau, bertako taldekoekin nahasturik dantzatzuz eta ondo pasatzuz ere bai. Benetan irteera aprobetxagarri eta zoragarria izan zen.

U.E.U.koak bakarrik, Iribastarren begiradapean.

Egunez ikasle zirenak, gauez Larraonako egongela haundi horretan irakasle bihurtu ziren eta denak elkarrekin garai bateko ohitura sozial zahar hori berreskuratuz demostratu zuten kultura herrikoiak baduela baliotasunik gaur egun ere, esate baterako lagun arteko dibertsioetarako. Zenbait festa, parranda eta juergatan, askotan asperturik gaudela egiteko. Erraxa eta merke gainera.

IRUÑEA - 1.988 - UDA

87.EKO UDA

87.eko Udan Iribasen (Nafarroan) egindakoaren ondotik animuak hartu genituen eta Bizkai aldean hiru eskualdetan kantu edo bertso zaharrak jasotzeari ekin genion. Gure kantariak, adinez nagusiak, zaharkituak, baina umorez euren gaztaroko oroimenetara itzultzen ziren. Zokoraturik izan ditugun zenbait letra eta melodia baliagarri bihurtzen ari ote diren susmoaz, agian, bizi-bizi kantatu zizkiguten Patxi, Frantziska eta Simonak. Umorez gainezka eta pasadizu ugariz horniturik, baita Arriola ta Luziak ere.

Gure asmoa, ez letra jasotzea bakarrik, baizik eurok erabilitako melodia nolabait transkribiturik ematea izan da, honek dituen zailtasun guztiekin. Askotan doinu aski ezagunak ditugu, baina kantariaren ñabardurak jaso nahi izan dugu.

Izena: Patxi Bilbao Etxebarria

Adina: 87

Non jaioa: Bargundia (Dima)

Non bizi da: Arantxe (Lemoa)

Zer grabatu du: Kantuak x
Pasadizuak x
Esaera zaharrak x

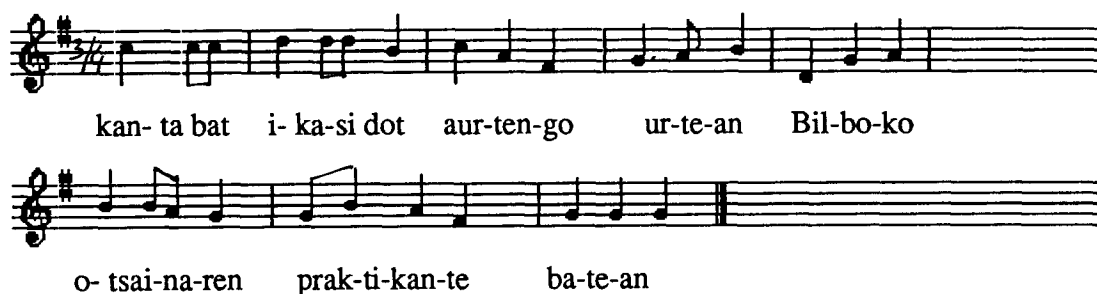
Noiz grabatu: 87ko Abenduan

Non ikasia: Etxean
Lagunartean
Eskolan
Kalean
Elizan
.erromerietan.....

Noiz : Gabonetan afaldu ondoren (dantza)
Herriko jaietan
Lan aroan x goruetan
Txikitan
.tertulietan.....

Beste zenbait ohar:

OTSAINAREN KANTUA

Kanta bat ikasi dot
aurtengo urtean,
Bilboko otsainaren
praktikante batean

Plazan ta txorroetan
bai karnezerian,
txitto egoten dira
pazientzi handian.

Ikusi orduko ta
lehenengo berbea,
zer dinozu Maritxu
ene alabea

Ama ni ondo nabil
ahal dodan posiblean
ezin leike gure etxean
inok egin urtean

Zer dozu ba Maritxu
urten ez eiteko,
denborea beogu
honeik kontetako

Jarri gaitian biok
alkarren ondoan,
alkarri kontetako
zer dogun gogoan

Uzaba bat ba dogu
pastelalangoa,
ta uzandrea bai ona
inor ezlangoa.

Iñunde barraban bat
sartu beaku etxean,
ezindu bakerik ein
otsainon artean.

Gaur ere jagi eta
lehenengo berbea,
plantxetako dauela
seinen erropea

Uzaba etorri jaku
salatik sutera,
otsainok despatxetan
etxetik kanpora

Loroak dinoskio
goiko bentanatik
horreik jaukiek gogoa
uzaben lepotik

Oilo estofadue
uzabari ostute,
urragoakaz joateko
paseetan dostue

Isilik egon hadi!
barritsu haundie,
hik egotziko euskio
hatxari mendie.

DIMAKO IDIARI

La - gun - ta - sun bat es - ka - tzen deu - tset ai - ta San An - to -
 - ni - o - ri Be - rei - ze - ne - an ja - rri al ba - leiz ber - tso
 pa - re - bat e - do bi Be - rak e - gin - da i - kus - ten do - guz
 ma - ki - na - txo bat mi - ra - ri ho - rre - ta - ra - ko bat gu -
 ra neun - ke pa - pel ho - ne - tan e - za - rri

Laguntasun bat eskatzen dautset
 Aita San Antoniori,
 bere izenean jarri ahal baleiz
 bertso pare bat edo bi,
 berak egin da ikusten doguz
 makinatxo bat mirari
 horretarako bat gura neunke
 papel honetan ezarri.

Bizkaiko bazter-bazter bateko
 Dima deritxon herrian,
 idi eder bat zelan dagoan
 nago esan beharrian;
 hasi buruan eta atzera
 hiru metro dau luzian,
 hamairu arrak gogor gogorak
 biribilean garrian.

Apatxetatik goiko palara
 dituz bederatzi arrak,
 aurreko beso bien erdian
 barriz metro bat zabalak;
 lurrean ere erdi tarraska
 darabil bere bularra,
 burua eta adar txikia
 kolorez pinto nabarra.

Honen luzia ta honen zabala
 ta honen gorputzen ederra,
 itsasontzi bat dirudiela
 atzetik eta aurrera;
 Aste Santuen idi eder hau
 eroan daurie Bilbora,
 bertan ilteko uste osoaz
 baina bizirik lotu da.

Tamalez dagoz berau hiltzeko
 hain den ganadu ederra,
 San Isidroak pasatuteko
 daroadie Madrilera;
 ganadu eder ederragorik
 han agertuko ete da?
 guztiz famadu ein dan idia
 orain doaz han saltzera.

Nor dan be esan beharra dauku
 berau loditu dauana,
 apellidua Arriortua
 Pedro dau bere izena;
 Etxe bi daukaz errentadunak
 berea hirugarrena,
 horrez gainera esku artean
 bastante ondo daoana.

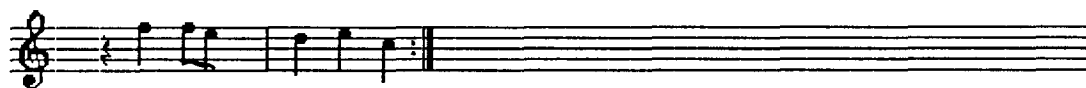
Beti izan da famili hori
ganadu eder zalea,
antxinetatik eta gehiago
haren etxean hagea,
Ointxe urte bi hazi eutsien
auzoko batek hobeia,
orduko faltak bardinduteko
oingoak jeukek sobrea

Agur goxo bat opa dautsegun
Pedro Arriortuari,
ta honez ganera emazteagaz
seme ta familiari;
guzti-guztiok opa dautsegun
hementxe danok agiri,
holangoxeak loditu daizen
datorren urterako bi.

EZ POZTU NESKATILA

ez - poz - tu nes - ka - ti - la txa - pel o ke - rra - ri as - te - an zaz - pi zu - rre
do - me - kan o - ke - le - a au - zo - an i - ku - si ez - poz - tu nes - ka - ti - la

za - pa - tu - e - tan bi
txa - pel o ke - rra - ri

IEZIK ETA AURTEN

I - e - zik e - ta ur - ten di - ra I - e - zik e - taur - ten di - ra

pe - na neu - re - ak na - gu - si i - az mai - te nin - du -

e - nak aur - ten ez nau - nahi i - ku - si i - e - zik

e - ta ur - ten di - ra aur - ten ez nau nahi i - ku - si

Ez poztu neskati
txapel okerrari,
asteazazpi zurre
zapatuetan bi,
domekan okelea
auzoan ikusi,
ez poztu neskati
txapel okerrari.

Iezik eta aurten dira (berriz)
pena neureak nagusi,
iaz maite ninduenak
aurten ez nahi nau ikusi.

Haizeak horiei ikera (berriz)
mendi altuen zuzune,
jakiturikan naukazu
saldurik narabizune,

Sasien txori larrosa (berriz)
zure berbaren donosa
zaldunak euki litzake
zeugaz ezkontzeko poza.

Zeuk ederrorrek esana (berriz)
ezagozela neuretzat,
maitea eskerrik asko
ez nago neu be zeuretzat.

Antoniok egin arren (berriz)
mutil gaztetzat burua,
etxean itxita dator
Patrizianatxo mantsua.

Joxepa Elorriokoa (berriz)
orain ezkontuta dago,
bere senar eder hori
korru eskinean dauko,
guardasol bi eskuetan ta
irribarre eiten deutso.

Joxepa Elorriokoa (berriz)
orain bertsoa behar dau
bere gorputz eder hori
ederto mogituten dau.

Joxepak etxerantzian (berriz)
senarrari esan dautso
Antonioren bertsuek
zeruan sarturik nago.

Pandero honen narrue (berriz)
dana da ardi narrue,
fraile bati kosta jako
sermoia on baten dirue.

ITSUE ETA ISKRIBAUE

Gure aitaren aitaren denboretan hamaseiko gorrie, 100 errealeko gorrie 4 zirikoa, 4 marikoa, 8 marikoa eta 19 errealeko eskudoak egozan diru txanpon lez; eta bizi zen etxetxo baten itsu geratu zen gizon bat. Honek ez eukan beste erremediorik eskean eitea baino; eta lau eskudo aurreratu zituen, ba ze, haretx baten gorde zituen. Baina ondoan, aurrez, eskribaue bizi zen eta honek ikusi ein eiauen itsuori dirutxoori gordetan, eta zer? ba, joan ta ostu. Itsuak falta somatu auenean, eskribauen sospetxa etorri jakon burure eta etxera joan eta honela kantau ei uetson (1). Eskribauek faltarik somatu ez daien eta gero zortzi hartuteko barriz haretx harroan bueltatu zituen, segurube. Orduen itsuek zituen honela kantu ei eutson ateetan.(2)

ITSUE ETA ISKRIBAUE

Lau es-ku-do-txo do-daz ha-retx ha-rro ba - ten lau es-ku-do-txo

do-daz ha-retx ha-rro-ba - ten bes- te lau i - pin - te -ko ga-ne- koal - di ba

ten ai sa - la - da ga - ne - koal-di ba - ten lau es-ku-do-txo

do-daz ha - retx ha-rro ba - ten

Lau eskudotxo dodaz
haretx harro baten
beste lau ipinten noa
ganeko aldi baten.
Ai, salada,
ganeko aldi baten,
lau eskudotxo dodaz
haretx harro baten.

Dana gure dauenak
guztie galtzen dau
itsuek eskribaue
ondo engañau dau.
Ai, salada,
ondo engañau dau,
dana gure dauenak
guztie galtzen dau.

Urkiolara joan
domilun santirus,
lehenengo preguntia, morena
non da Maria Jesus?

Iturrira joan da
laster da etorri
han dauzen mutilekaz, morena
tardau ez baledi

Han dauzen mutil horrein
errosarioa,
Birjina Santa Klara, morena
Erriojakoa.

(Doinua: Urkiolara joan)

Izena: Frantziska Agirrezabala Bengoa

Adina: 70

Non jaioa: Sutsuten (Zeanuri)

Non bizi da: Sutsuten (Zeanuri)

Zer grabatu du: Kantuak x
Pasadizuak x
Esaera zaharrak

Noiz grabatu du: 88ko Martxoan

Non ikasia: Etxean
Lagunartean
Eskolan x
Kalean
Elizan x

Noiz: Gabonetan x
Herriko jaietan
Lan aroan x
Txikitan x
..San Juanetan.....

Beste zenbait ohar:

1.990 Apirilaren 24 hil zen Sutsuten, bere jaiotetxean.

Izena: Simona Intxaurbe Gorostiza

Adina: 72

Non jaioa: Axpe Goikoa - Uribe - Zeanuri

Non bizi da: Olabarrin (Zeanuri)

Zer grabatu du: Kantuak x
Pasadizuak x
Esaera zaharrak x
..Errezitatiboak.....

Noiz grabatu du: 88ko Martxoa

Non ikasia: Etxean x artazuriketa
Lagunartean
Eskolan
Kalean
Elizan

Noiz: Gabonetan x
Herriko jaietan
Lan aroan x -Santa Agedak
Txikitan
..Aratosteak.....

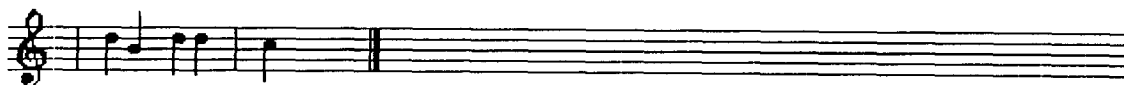
Beste zenbait ohar:

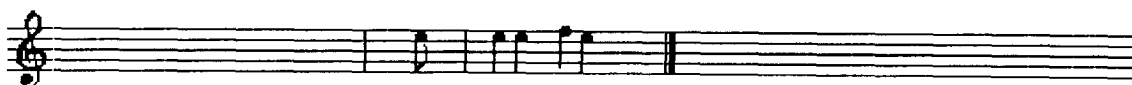
GABON KANTA " HOGETALAU GARRENA"(Frantziska Aguirrezabala)

Ho-ge-ta-lau-ga- rre-na de - gu A-ben-du- e de- se-o gen-du-e-na lo-
Gan-e-ko ha-ma- bi-ak jo du-ten or-du- an gu- re sal- ba-gi- li-a jai-

ra-tu gen-du - en.
o da mun-du-en.

Hogetalaugarrena
degu Abenduen
deseo genduen
loratu genduen.

Astoa ta idia
deko aldamenian
arnasaz berotzeko
hoztuten denian.

Gaueko hamabiak
jo duten orduen
gure salbagilea
jaio da munduen.

Kristalian argia
garbi da pasatu
jaio ta gero bere
dontzela geratu.

A ze konsuelua
hartu behar degun
Jaingoikoaren semea
etorri da lagun.

Espiritu Santuak
emanik trazia
haren konzepzinua
beti da garbia.

Erakutsiko deusku
zer egin behar degun
beraren alabantzak
kantatu dezagun.

Goiko mendietatik
pastoreak datoz
esanik aingeruak
jaio dala Jesus.

Belengo portalian
askatxu batian
jaio da gure Jesus
estalpe batian.

Espiritu Santuagandik
sortu dan gizona
Trinidad Santuko
bigarren pertsona.

Debozinoz ari dira
Jose ta Maria
anparatzeko seme
estimagarria.

Zorionian Jesus
zu jaio zinean
bestela zeruetan
sartzen ez ginean.

Jose eman diote
Mariari esposa
izan daitezen biok
haur honen guraso.

Zorionian gizon
egin zara hemen
gloria gozatzeko
zeruetan Amen.

2)

GABON-KANTA: AIZE POLIT PINPINA!

A- ai ze po-lit pin-pi- na e- e- de- rra-go e- zi- na

ze-ek zeu-koz hor-haur- txu-a zer do-zu as-ka-txu-an Ar- txain mu-til nes-

ka-txa ze- ru-ko ain-ge- ni- a Ha - ra Je- sus u- mi- a gu-re

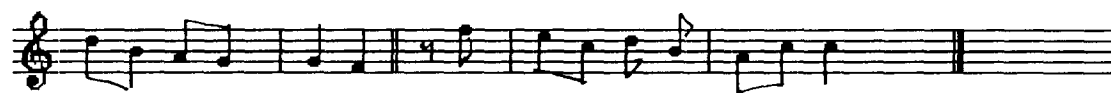
jaun dae- rre-gi- a Es -ta-li- ba-rik ho- tzez go-gor -tu-ko da as-

kan . Bai-na a-ma da-go a - di-an go-zo- tu-ko dau laz-ta -nez Haur-

-txo den Jaun-goi-ku-a goi-tik e-to-ri- ku-a kan-tau zai - ez ze- ru- a har-

-tu gai-tez mun- du- an A- ai- ze po-lit pin-pi-na

.Tonu laurden bat edo igotzen du.

Ai, ze polit Pimpina
ederrago ezina
zek zeukoz hor haurtxoa
zer dozu askatxuan?
Artzain mutil neskatxa
zeruko aingerua.
Hara Jesus umia
gure jaun da erregia.
Estalgi barik hotzez
gogortuko da askan.

Baina ama dago adian
gozotu dau laztanez
Haurtxo den Jaungoikoa
goitik etorrikua.
Kantau zaiez zerua
hartu gaitez munduak.
Ai, ze polit Pimpina
ederrago ezina
ze zeukoz hor haurtxoa
zer dozu askatxuan?

3)

GABON- KANTA: AGUR JESUS, MARIA, JOSE

A-gur Je-sus Ma-ri-a Jo-se Jo-a-kin e- ta A- na
He-ri-ko hain- bat nes-ka mu-til ga-toz gu-re a - te - ra

Ba-da-ki-gu Je-sus mai- ti - a jai-o zen ga- ba da- na
A-tse-de-nez- ko poz e- der bat zu-e-ri e- mo - te - ra

Agur Jesus, Maria, Jose
Joakin eta Ana,
badakigu Jesus maitia
jaio zan gaba dana.

Gasparrek dakar intzentsua
Baltasarrek mirria
txiruak jazteko Meltzorrek
dakar urregorria.

Herriko hainbat neska mutil
gatoz gure atera,
atseginezko poz eder bat
zueri emotera.

Eske datoz gose egarriz
negarrez dauzenentzat,
eske datoz Jesus laztana
maite daben haurrentzat.

Egiazko barri ederra
jatzuenean ekarri,
limosnaren bat uste dogu
gaur etxe honetatik.

Egiazko barri ederra
behar dogu sinistu
Jaingoikoaren semia dau
zerutik jatsi jaku.

Bildots-agiri zarean haurra
ez zara zu pobria
Aita Urtzik dauka zeruan
zeuretzako erropia.

Belengo estalpean dago
Jesus hotzez dardarka,
koilarreakin astoa ta
idiaren erdian.

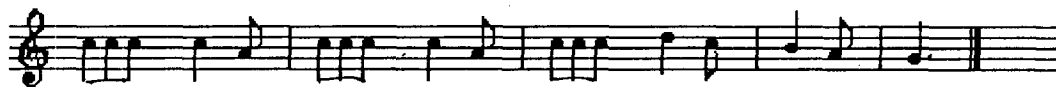
Sortaldetik etorriko dire
hiru mago errege
maitasun nekean zer diran
haixek esango dabe.

Pobreziarik handienagaz
aska baten gainian,
heuren arnasaz berotzeko
hotzituten danian.

5)

GABON DALA ONA- (errezitatiboa)

Ga-bon da- la o-na Ga-bon da-la o na Na-ti-bi- ti-te ho- be- a

Na-ti-bi- ti-tek e-ka-ri- ko-tso Ga-bon o- tsa-ra be- te - a

Gabon dala ona,
 Gabon dala ona,
 Natibitite hobia,
 Natibititek ekarrikotso
 Gabon otzara betea.

Haratostetxo mangea
 gau biharamun bagea.
 Gau biharamun bajeuekek baine,
 Gabonek jeuekek hobia!

4)

HIRU ERREGE- (errezitatiboa)

Ha pa-la- zi- o zal-du- ne hi- ni- e- rre-gen e-gu- ne

Hi-ru e- rre-gek bi-la-tu dau-rie li-mos-na- txo-bat beo-gu-le

Ha palazio zaldune,
 hiru erregen egune,
 hiru erregek bilatu daurie
 limosnatxo bat beogule.,
 Zotzak eta paluek,
 Martin Antonen kontuek.

Martin Antoneri ohostu ei deutsoz
 hiru oilanda katuek,
 haren hazurrek topau ezinde
 hak darabizen saltuek.
 Salto ta brinko, salto ta brinko
 Martin Antonen aurrean.
 Gabon gaueko intxur saltsea
 guztiz birrindu artean!

6)

GABON-KANTA "DAN-DAN MARIA JOSEPE"

Dan-Dan-Dan, Maria ta
Joxepe Belenen. (bi)
Kras-kris-kras, etxe barik Gabon izan
arren. (bi)

Dan-Dan-Dan, nor da hemen?
jauregi honetan. (bi)
Kras-kris-kras, zein da deika gaueko
hamarretan? (bi)

Dan-Dan-Dan, nor da hemen
etxetxu honetan?
Kras-kris-kras, zein da deika gaueko
hamaiketan? (bi)

Dan-Dan-Dan, eske dabiz
gau ostatuaren. (bi)
Kras-kris-kras, ostaturik ez dago ba
hemen. (bi)

Dan-Dan-Dan, behartsu bi
iriki egiguzu. (bi)
Kras-kris-kras aberats bi hartuak
ditugu. (bi)

Dan-Dan-Dan, jo dezagun
estalpe honetan. (bi)
Kras-kris-kras sar gaitezcan hortxe
ilunpetan. (bi)

Dan-Dan-Dan, aintza goian,
ta bakea hemen. (bi)
Kras-kris-kras Jesukristo jaio da
Belenen. (bi)

Dan-Dan-Dan, hamabiak
Belengo torrean. (bi)
Kras-kris-kras aingeruak zeruko atean.
(bi)

Kras-kris-kras, jaio zaigu
Jesustxo Belenen. (bi)
Dan-Danok sar gaitzala berak zerura.
Amen. (bi)

7)

6. URTE BARRI (errezitatiboa)

Urte Barri retxine
por amor de San Miguel
San miguel está en la puerta
Tarita, Tarita, tuerta
si me da, no me das
aquilando faltarás.

8)

KANDELARIO- LARIO - (errezitatiboa)

Kan-de-le- ri- o la- ri- o ha-txa-ri u- re da- ri- o

e-rrro-te- a- ri u-ru- ne ha-xe da guk be- o- gu- ne

Kandelario-lario

hatxari ura dario,

erroteari urune

haxe da guk beogune!

9)

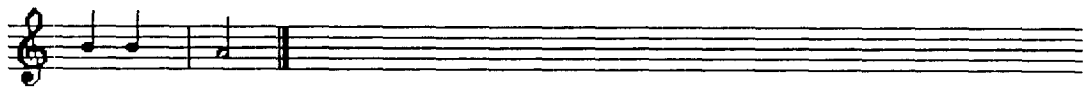
SANTA AGEDA KOPLAK

u -za- ba jau- na da -mu- tsut po-zez a - tse- gi- nez- ko gau o-

na zu - re a - la -bai ja- kin e- ra - gin bi- har da-la A- ga

te deu - na

Uzaba jauna damutsut pozez
atseginezko gau ona
zure alabai jakin eragin
bihar dala Agate Deuna.

Kataniako uri handian
zer gauza pasa zirean
berrehun eta berrogei eta
hamaikagarren urtean.
Esaten noa erraz da zuzen
euskaldun onen artean.

Kataniako jauregi baten
lora eder bat jaio zan
Palermone zagon errege bera
lora honegaz gustau zan.

Baina ez zagon larrosa hori
Kintzianontzat egin
zeruan zeukan haren senarra
Jesukristo gure jauna.

Hori jakinik gentil gogorrek
eskindu eutsan saria
aiztituten ezpazan Jesukristogaz
eukala heriotzia.

Heriotzaren larritasunak
ez eban bape samintzen
zeru altuko handitasunak
zitalako ezeutzen.

Orain ba goaz alde egitera
agur deusugu gogotik
Agate Deuna bitarte dala
ez eizu izan dongerik.

Berrogeitahamar zigor hartuta
bere bularrak kendurik
kartzelan dago Agate deuna
bildurren izpi bagarik.

Gau ilunetan lei gogor batek
zeukan ludia josirik
eta jatxi zan deun Kepa bera
Santa hau osatzen zerutik.

Jesukristoren esku samurrak
agoniako orduan
lagundukotse pobrezaliari
ta sartu bere erreinuan.

Gaubon eukizu uzaba jauna
eta nekia parkatu
lukainka, urdai, zezinarekin
zure andria bialdu

Arraultzarekin dirua bere
guk bardin hartuko dogu.

SANTAGEDA II

San-tai-a- ge- da A-ge-da bi-her da San-tai A-ge-da

Bihar da San-tai A-ge-da e-ta gaur ha-ren bis-pe- ra ga-ba

Be-dein-ka-tu-a i-zan de-di-la e-txe- ho-ne- ta ko jen-ti-a

Po-bre ta hu-mil da-bil-tza nen-tzat ba-de-zu bo- ron- da-ti-a

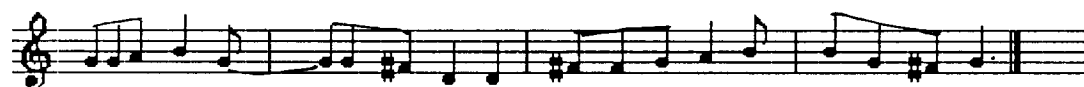
San-ta Mar- ti-ri- in mai- ti- a da-go e -me- kiz be- ti- a

Jo-segoi- ku-ak e-mon dai-gu-la o-sa-sun e- ta ba - ki-a

Li-ber-ta- di- a es-ka-tzen di-ot e-txe- ko prin- tzi- pa- la-ri.

(Bertso bakoitzean piskat aldatzen du doinua, baina oso antzerakoa da hurrengo bertso gehienetan)

Santaiageda Ageda
bihar da Santaiageda
bihar da Santaiageda eta
gaur haren bispera gaba.

Santia preso sartu zanian
zan milagro bat handia
zeruetatik jaitsi zitzaion
Jaungoikuaren argia.

Bedeinkatua izan dedila
etxe honetako jentia
pobre ta humil dabizanentzat
badezu borondatia.

Milagro ikaragarria
santa honen alegria
San Pedro berak kuratu zaion (?)
santa honi gorputz guztia.

Santa Martiri maitia
dago errukiz betia
Jose goikuak emon daigula
osasun eta bakia

Soldadu bati agindu zaion
zigorrakin astintzeko
edo mudatu nahi ez bazuan
presondegian sartzego.

Libertadia eskatzen diot
etxeko printzipalari
Santa Agedaren alabantzak
kantatutera nator ni.

Hoiek guztiak egin da gero
bularrak ebagitzeko.
Sententzi ona eman diote
bihotza alaitutzeko.

Nok esan zer pasau zuan
munduan Santaiagedak.
Lehendabiziko azotatu ta (?)
kendu zioten bularra

Emongo bozu emoizu
emongo ezbozu ezeizu,
hasia bere hotza dago ta
lagunak bere irritu (?).

Gorrotoaren indarra
jentilen bihotz gogorra
instante baten estaldu zion
gorputz guztian odola.

Sa-rrí as-ko-tan i-bil-ten da-la i-per-lai- no-tan o-tsu- a- e-rre

pa-ru-an bo-ta e- gi-zu da-ma-txo zeu-re pau-su- a Da-ma-txo gaz-te kon-po-ni

di-a on-do-ko lo-re go-rrí- e zeu-re ma-trai-lak i-ru-di tzen-da kra-be-li

na-ren o-rrí- e

Sarri askotan ibiltan dala
 iper lainotan otsua,
 erreparuan bota egizu
 damatxo zeure pausua.

Damatxo gazte konponidia
 Ondoko lore gorrie
 zeure matrailak iruditzen dau
 krabelinaren orrie.

Krabelinaren orriarekin
 larrosa maiatzekua.
 Zeuri begire hementxe nago
 damatxo bihotzekua.

Solo landetan urteten daude
 udebarrien bitxiak,
 ilunean be argi eiten daude
 damatxo xure begiek.

SAN JOAN DE LA PORTA LETAINA

(San Juan Kanta)

San Joan de-la Por-ta-le- tai-na bart a-rra- tsal- di-an ha-ma-lau-a

tso trom-pe-ta jo-ten mo-tro-ilu ba-ten gai-ne-an go-ra go-ra

go-ra San Jo-a-ne-tan jan-tzan e-gin -go-gu i-par hai-ze-tan u- ju

ju San - Jo-a- ne- ra go-az gu

San Juan de la Porta Letaina
bart arratsaldian
hamalau atso tronpeta jotzen
motrolu baten gainean.

Gora gora gora San Juanetan
jantzan egingo (du)gu Ipar haizetan.
U JU JU San Juanera goaz gu.

Geure herriko ekandu onak
garbi garbirik isteko
berba loi eta dantza zikinak
bota daiguzan betiko.

Geure gora gora garbitasuna
aupa bizkor egin suari bira
U JU JU San Juanera goaz gu.

Deune Jone eltxo ta sorgin
guztia dira erretan
soloetako landara ona
garbi geratu daitezana.

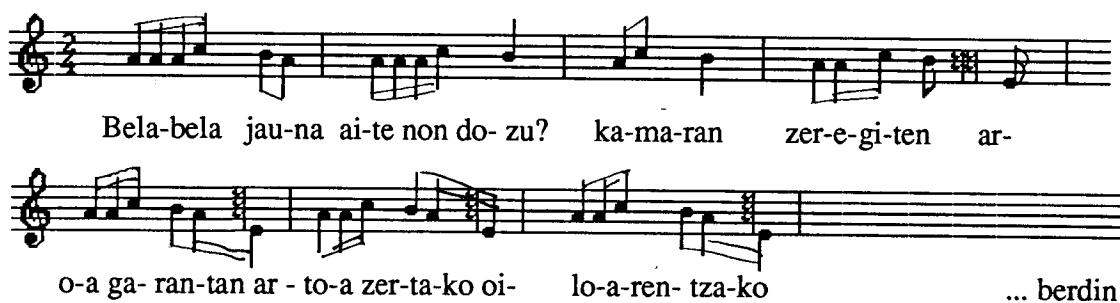
Gora gora gora San Juanetan
jantzan egingo (du)gu Ipar haizetan
U JU JU San Juanera goaz gu.

SAN JUAN DE LA PORTALE

(errezitatiboa)

San Juan de la Portale
sapoak eta subeak erre
artoak eta gariak gorde
San Juan Bagilean
denbora ederrean

13)

BELA-BELA JAUNE- (errezitatiboa)

Bela-bela jau-na ai-te non do- zu? ka-ma-ran zer-e-gi-ten ar-
o-a ga- ran-tan ar - to-a zer-ta-ko oi- lo-a-ren- tza-ko ... berdin

Bela-bela jaune,

aite non dozu?

Kamaran.

Zer egiten?

Artoak garantan.

Artoak zertako?

Oiolarentzako.

Oiloa zertako?

Arrautza eiteko

Arrautza zertako?

Abadearentzako.

Abadea zertako?

Mezea esateko.

Mezea zertako?

Aingerutxo biren erdien hartute

zerure eroateko.

14)

ARTO KAMARA-(errezitatiboa)

Ar-to ka-ma-ra mo-txo li-no-a do-min- gi-lo-a le-po-an

Arto kamara, motxolino

domingiloa

(lai-lairon) lepoan.

Honexek (jeukok) jaiok

pasau (ezkero) artian

ez dau besterik gogoan!

15) 18.- TXOMIN ZE ORDU DE?
(errezitatiboa)

Txomin ze ordu?
Ordu batak.
Txomin ze ordu?
Ordu biek.
Txomin ze ordu?
Hirurek
Txomin ze ordu?
Laurek.
Txomin ze ordu?
Bostak.
Txomin ze ordu?
Seirek.
Txomin ze ordu?
Zazpirek.
Txomin ze ordu?
Zortzirek.
Txomin ze ordu?
Bederatziek.

Txomin ze ordu?
Hamarrak.
Txomin ze ordu?
Hamaikak.
Txomin ze ordu?
Hamabiek.
Nire lapikoa egosite dau?
Bai, egosi ez eze
katuek eta txakurrek jan bebai.
Katue eta txakurre non dauz?
Mendiek gora.
Mendie non dao?
Suek erretan.
Sue non dao?
Urek amatau.
Ure non dao?
Behiek eta txahalak edan.
Behie eta txahala non dao?
Arrabatik zehar ibiliko dire.

16) JOSE MONDRAGOTAKO

Jose Mondragotako
katue krudela
dauka bere ezdekula morena
hain baino argala.

Hogeitamahiru erralde
zer ba ez gitxiego
errotako pisuetan morena
piseturik dago.

Narrue be bazeukan
izere alangua
zapata orilluak e(g)iteko morena
hala-halakua.

Buztena be bazeukan
kana terdi luze
egurrek ekarteko morena
balioko leuke.

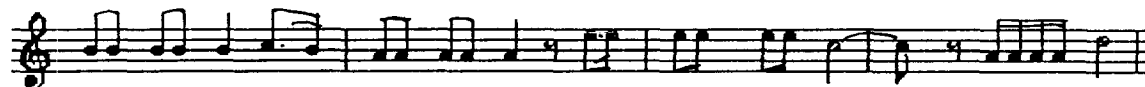
Gantzagiek be bazeukan
ikaragarria
iruliko laukezala morena
errotako harria,

18)

IBILI GAIXU

I-bi-li-gai- xu i-bi-li- gai-xu Ca-di- zen-da Se-vi- llan i-

bi-li gai-xu-ku bai-na be-ti dis-pues-to zea-nu-ri-rae-tor-te- ko i-bi-li-gai- xu

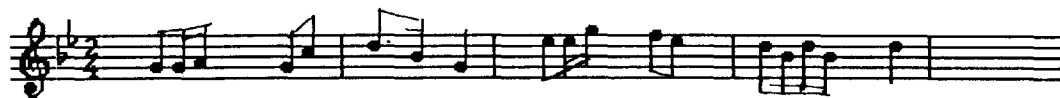

i-bi-li-gai- xu i-bi-li-gai-xu

Ibili gaixu, ibili gaixu
Cadiz-en ta Sebillan
Ibili gaixu-ku
baina beti dispuesto
Zeanurira etorteko!
Ibili gaixu, ibili gaixu, ibili gaixu.

SALTULARI KAMINO

(Bautista Basterretxe doinua)

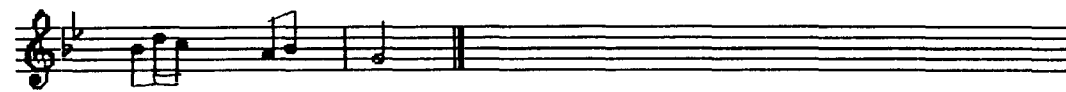
Sal-tu-la-ri ka-mi- no ez jau-kek di-ru- ri -----ik.

lau a-la ba jauke-zak lau a-la-ba jau-ke-zak ez-kon-du ba-ga- rik Bost-ga-rre-na se-

me-a ka-po-te za-rra-ga- az ko-ne-ju bat-di-ru-di ko-ne-ju bat-di-ru-di

be-re bi- za-rra- gaz

Saltulari Kamino,
ez jaukek dirurik
lau alaba jaukezak (bi)
ezkondu bagarik.

Bostgarrena semea
kapote zaharragaz
koneju bat dirudi (bi)
bere bizerragaz.

Dingilin dango loa
ez nok ni zorua
Santa Katalineko (bi)
dendari koxua.

Zakuen sartu jaudek
zakuek zuloa
handixik agiriok (bi)
kadera koxua.

Ai, Pe-ru Pe-ru Pe-ru zu be-ti al-pe - rra

Sa-rr-i i- zan- go do- zu al - kon - da-ra zaha- rra

Ba-se-rr-i -ko mu-ti -la kon-tso-la- ga-rr-i- a kol-

ko-an ar-to za-ti i - ka-ra - ga-rr-i- a Trai-la

Trai-la-rai-la -----

la-la- ra- la -----

Ai, Peru, Peru, Peru!
 Zu beti alperra.
 Sarri izango dozu
 alkondara zaharra.

Alkondara agirian
 frakaren zuletik
 eta txapel txatala
 belarri ondolik

Baserriko mutila
 kontsolagarria.
 Kolkoan arto zati
 ikaragarria

_____ traila _____

_____ traila _____

Gor-bei-an da-go e-tzan-te - gi bat hai-ze e- de-rrak har-tze-
 ko u-dan ber-ta- ra da - to-rre- nen-tzat o- sa-sun o- na
 ba - deu- ko

Gorbeian dago etzantegi bat
 haize ederrak hartzeko,
 udan bertara datorrenentzat
 osasun ona badeuko.

Ez ba gelditu etorri barik
 gorbeia etzantegira
 udalki ederra igaro leike
 eguraldi onak badira.

Mila berrehun de hogeit bat metro
 itsasoaren gainetik,
 ezer bertara gura dauenak
 esan Eleuteriori.

Etzantegian dago otzein bat
 izena dauko Eugenio
 kozinerutza munduan ez da
 berehalako zeritzaio!

Esne ederra, gaztai biguna
 manzanila gozoenak,
 hartuko ditu etzantegira
 bertara datozen danak.

Ohe biguna lo egiteko
 izera garbi-garbiak
 aurkituko dauz ganerako be
 estali berogarriak.

Etzantegitik inora bere
 joan beharrik ez dago,
 bainuak bere hartu zenkiez
 odola miatuteko.

Aukera bere badogu bertan
 danontzat beharrezkoa.
 Kristinau onak diranarentzat
 otoitzerako lekua.

Ermitatxo bat hatx zulo baten
 danok meza entzuteko.
 Artzainak ere guzti-guztiak
 Jaungoikoa goraltzeko.

Gero zeuok eroaten bozue
 urdailea zegaz bete
 ziur nago ba egingo duzuela
 agur hurrengo urterarte!

Jakitun zaoze ta ez ba ahaztu
 Gorbeia ez da lehengoa,
 nahikua esan dautsuet eta
 orain amaitutera noa.

Izan danok osasun eta
 ondasuna be ugari
 Orain bagoaz hurrengorarte
 bitartean ondo ibili.

Ber- tso-ba-rr-i ba- tzu- ek di- tu-guz a-te- ra ai- tzan e-mo-ten
 ga-toz he- rri ho-ne-ta- ra a - rio-pla-noan joa te-ko i- di-a- tzen ga-
 ra bi- her ur-te-ten de -gu den-bo-rao-na ba- da

1.- Bertso berri batzuek
 dituguz atera
 aitzan emoten gatoz
 herri honetara
 arioplanoan joateko
 idiatzen gara
 biher urtetzen degu
 denbora ona bada.

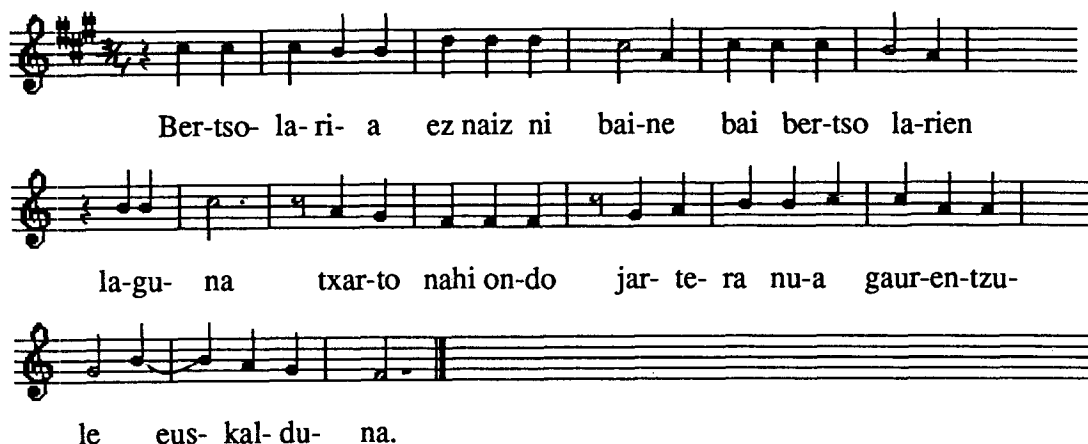
2.- Bihar urtetzen degu
 guztiok aidian
 ikusiko dituguz
 agurka bidian
 ondo urtetzen begu
 daukagun idia
 ez gera hona etorriko
 beste urte bian.

3.- Don Juan Txaparro jauna
 dogu pilotua
 gazte gaztetarikan
 estudiantua
 Hark hartzen duenian
 martxa direktua
 laster izango gera
 Amerikatuak.

4.- Banda txikitxu bat be
 badabigu geugaz
 Iralagorri jauna
 filarmonikiagaz
 Fermin eta Jenaro
 flauta ta Teodoro
 biboliniagaz. (?)

5.- Aeroplanoa egiten
 urte bien lana
 honetan gastau degu
 geure diru dana
 biderako be berriz
 behar dogu jana
 horregatik eskatzen jatzue
 errialtxu bana.

6.- Guk ez degula izango
 gauza hoberikan
 ondo, ondo armozau
 goizean, goizetikan
 ez degula eroango
 barrutik hotzikan
 aeroplanuan joateko
 lainoan goitikan.

Bertsolaria ez naiz ni baine
 bai bertsolarien laguna.
 Txarto nahi ondo jartzera nua
 gaur entzule euskalduna.

Noinokoa zan ikusiteko
 herri gestoren zentzuan
 ta ze modutan ordaintzen eben
 herrien laguntasuna.

Laguntasuna eskatu eben
 ta honetan zintzo herri dana
 gero eskerrak hartzeko, barriz
 kanpotik ekarren jauna.

Gauza edertzat ez zan hartua
 herri gestorak egina
 bati bakarrik ordaindutia
 guztiaren ahalegina.

Santa Agedako basoren batzuk
 euki dauz herriak saltzen
 erremat barik emon ebezen
 inor aberastu daiten.

Gauza ederra ez da izan be ta
 ez da erreza sinisten
 errematari begire batzuk
 bestiak baso inusten.

Lotsagarri zan ikuskizuna
 Urkisten erromerian
 esku gogorrak jausten zirean
 gaztearen bizkarrian.

Orduen herri zain izan ziranak
 han egozan baztarrian
 ezaukian ze ez eguala
 agintaririk herrian.

Fraka barri ta abarka opa
 boto orde baserrian
 etxerik etxe ibili dire
 Jaungoikoaren izenian.

Boto ordeko sariak hartzen
 andratxo bi joan dira
 errozoi dan lez iskindu eske
 Arregiko konfiterira.

Andratxo horrek berriz etxera
 ezer barik joan dira
 ez dago txarto etxoten dana
 horreik emonen begira.

Pe-rre-txi-ko-tan nen-bi-le-ni-an Men-di-o-la-ko
 ba-su-an da-ma gaz-te bat aur-ki-tu ne-ban e-lo-ri
 ba-ten al-bo an Gaz-te-an nin-tzan zo-ro-a nin-tzan
 ja-ri nin-tza-kon al-bo-an a-men-tal-txo-a za-bal-du
 e-ta har-tu-nin-du-en al-tzo-an.

Perretxikotan nenbilenian
 Mendiolako basoan
 dama gazte bat aurkitu neban
 elorri baten alboan.

Gaztea nintzan, zoroa nintzan
 jarri nintzakon alboan
 amentaltxoa zabaldu eta
 hartu ninduen altzoan.

Itandu neuntzan nongoa zera
 damatxo bihotzekoa
 jakizu ni naiz pobreen ama
 Birjina Arantzazukoa.

Uhiak bere txantxarrak janda
 ez dabe osagilerik
 ohitura zaharrak galdu ziran da
 hobenak lotu bagarik.

Gaztea nintzan zoroa nintzan
 itaundu neutsan menmenik
 zergatik zagoz galanta
 hain triste bakar bakarrik.

BIS.- (Simona)

Perretxikotan nenbilenian
Sasiolako basoan
dama gazte bat aurkitu neban
inarra baten ondoan.

Gaztea nintzan, zoroa nintzan
jarri nintzakon ondoan
amentaltxoan zabaldu eta
hartu ninduen altzoan.

Itandu neuntzan nongoa zera
damotxo bihotzekoa
jakizu ni naiz pobrearen ama
Birjina Arantzazukoa.

Gaztea nintzan, zoroa nintzan
itaundu neuntzan menmenik
zergatik zagoz ama galanta
hain triste bakar bakarrik?

24)

JOLASETAN

Jo-la-se-tan gar-bi gar-bi be-ti izan a- di ohi-tu- re-tan ez gar-da-ri

i- zan i-no- ri zu-re kan-tu on ho-ri gi-zo- nen txa-lo-ga- rri

i- zan be- di be-ti be-ti bai Jo-xe Ma- ri

Jolasetan garbi garbi
beti izan adi
ohitueran ezgardarri
izan inori
zure kantu on hori
gizonen txalogarri
izan bedi beti beti
bai Jose Mari.

Baltseoa dala eta
baltza da baltza
lizuna da eta motza
gazte ibilketa
ondu daizu bizitza
emoiozu ezetza
mutil hori dozu
hartza ta heriotza

Ibili ta ibili ez
gorputzez oinez,
biten biten daukazula
nora joan ez
zure izen ta onorez
ohitu zaitez bai errez
berez berez daukazula,
jendea burlez.

Aureskua dala eta
inor ez bertan
guzurra zala ninoan
neure barruan
Zeanuritar mutilok
ez ahaztu al dala hoi
gure bozu goitikoi
egin zaitez ohi.

25)

JANTZARA MUTILAK (baltzeoa)

Jan-tza- ra - a mu-ti- lak i-txi bal-tze- o zi- ki- na

au-rre-ra -a nes-ka - txak . ohi-tu- ra gar- bi - a - kaz

au- pa-mu- ti- lak go-ra nes-ka -txak zu-en ohi- tu- re o - na-

kaz za- pal - du be - ti jan-tza nahas-tu- a zo-ra- ke-ri guz-

ti- e - kaz

Jantzara mutilak
itzi baltzeo zikina!
aurrera neskatzak
ohitura garbiakaz!

Aupa mutilak!
gora neskatzak!
zuen ohiture onakaz
zapaldu beti
jantza nahastua
zorakeri guztiakaz

San Mar-tin e-saik bat Gu-re Jau-na Be-ra dok bat Be-rak Sal-bau-ko gai-o

zak San Mar-tin e-saik bi E-rro- ma-ko al-ta-rak bi Gu-re

Jau-na Be-ra dok Bat Be-rak sal-bau-ko gai-o -zak San Mar-tin e-saik hi

ru hi-ru Tri-ni- da-de- ak E-rro- ma-ko al-ta-rak bi Gu-re Jau-na Bera-dok

bat Be-rak sal- bau-ko gai-o-zak San Mar-tin e-saik lau lau-rek

E-ban- ge- lis- tak hi-ru tri-ni- da-de- ak E-rro- ma-ko al-ta-rak bi gu-re

Jau-na Be-ra-dok bat Be-rak-sal- bau-ko gai-o- zak . Banaka errepikatuz.

San Martin (Simona)

San Mar-tin e-saik bat Gu-re Jau-na Be-ra-dok bat Be-rak Sal- bau-ko gai-o

zak San Mar-tin e-saik bi E-rro- ma-koal-ta-ra san-tu-ak bi Gu-re

Jau-na Be-ra-dok bat Be-rak sal- bau-ko gai-o zak

San Martin esaik bat
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.
San Martin esaik bi
Erromako altarak bi
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.

San Martin esaik hiru
hiru trinitadeak hiru
Erromako altarak bi
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.

San Martin esaik lau
laurek ebanjelistek
hiru Trinitadeak hiru
Erromako altarak bi
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.

San Martin esaik bost
bostak Kristoren llagak
laurek ebanjelistek
hiru Trinitadeak hiru
Erromako altarak bi
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.

San Martin esaik sei
seirek seirek kandelak
bostak Kristoren llagak
laurek ebanjelistek
hiru Trinitadeak hiru
Erromako altarak bi
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.

San Martin esaik zazpi
zazpi sakramentuek
seirek seirek kandelak
bostak kristoren llagak
laurek ebanjelistek
hiru Trinitadeak
Erromako altarak bi
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.

San Martin esaik zortzi
zortzirak dira koruek
zazpi sakramentuek
seirek seirek kandelak
bostak Kristoren llagak
laurek ebanjelistek
hiru Trinitadeak hiru
Erromako altarak bi
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.

San Martin esaik bederatzi
bederatzi dira zeruek
zortzirak dira koruek
zazpi sakramentuek
seirek seirek kandelak
bostak Kristoren llagak
laurek ebanjelistek
hiru Trinitadeak hiru
Erromako altarak bi
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.

San Martin esaik hamar
hamar mandamentuek
bederatzi dira zeruek
zortzirak dira koruek
zazpi sakramentuek
seirek seirek kandelak
bostak kristoren llagak
laurek ebanjelistek
hiru Trinitadeak hiru
Erromako altarak bi
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.

San Martin esaik hamaka
hamaka mila aingeruek
hamar mandamentuek
bederatzi dira zeruek
zortzirak dira koruek
zazpi sakramentuek
seirek seirek kandelak
bostak Kristoren llagak
laurek ebanjelistek
hiri Trinitadeak hiru
Erromako altarak bi
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.

San Martin esaik hamabi
hamabi apostoluek
hamaika mila aingeruak
hamar mandamentuek
bederatzi dira zeruek
zortzirak dira koruek
zazpi sakramentuek
seirek seirek kandelak
bostak Kristoren llagak
laurek ebanjelistek
hiru Trinitadeak hiru
Erromako altarak bi
gure Jaune bera dok bat
berak salbauko gaiozak.

Izena: Luzia Arteaga Bilbao

Adina: 84

Non jaioa: Oba (Intxaurburu) DIMA

Non bizi da: Toki Eder (Mañaria)

Zer grabatu du: Kantuak x
Pasadizuak x
Esaera zaharrak

Noiz grabatu du: 88ko Maiatzak

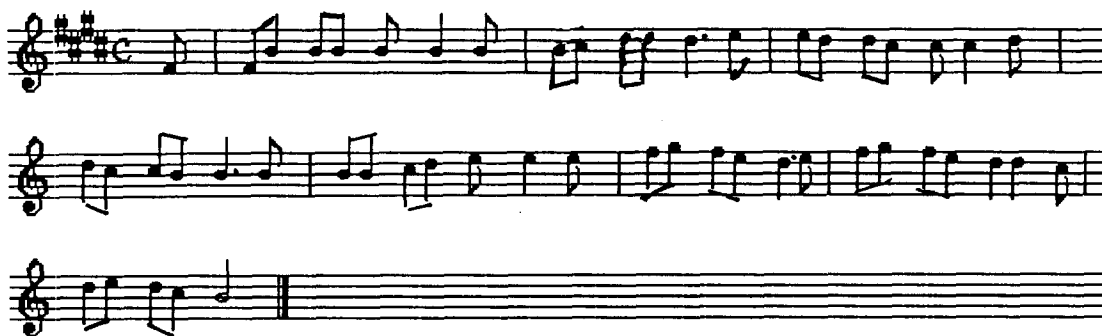
Non ikasia: Etxean x
Lagunartean
Eskolan
Kalean
Elizan
.kanta paperak

Noiz : Gabonetan x
Herriko jaietan
Lan aroan - arta zuriketa
Txikitan x
.garizuman.....

Beste zenbait ohar:

1)

JESUSEN JAIOTZEA

1

Berri onakin gera
jentia etorri
aingeruak zerutik
diegu ekarri
hain da zoragarria
enbajada hori
geuk bere emon behar
deutseguz alkarri

2

Adan eta Evaren
hutseginakaitik
desterratuta gagoz
gu paradisutik
balle triste honetan
egon behar beti
etortzen ez bazaigu
Mesias zerutik

3

Profetak eman zuten
aditzen lehenago
Mesias prometidua
etortzeko dago
aingeruak aitortu zuten
zer nola dan klaro
dontzeila batengandik
bihar zala jaio.

4

Gugaz errukiturik
jaun benerablia
andra bat kriatu dabe
hain soberania
Maria pekatuaren
mantxarik gabia
Zugandik jaio behar dau
gure Salbadoria

5

Gero tratatu zuen
askoren artian
berehala errebistara
presentau zaitian

6

Errebista eginda
gaba etorri da
hain da ikusgarria
hango jende pila
beste diran guztiak
alojatu dira
Jose eta Maria
ostatuaren bila.

7

Hamazazpi etxetan
egin dute oles
gaurko alojamentua
izango dan galdez
hainbeste habitantetan
lekurik eman ez
Jose bai triste dago
penaz da dolorez.

8

Atera zituezan
kalian kanpora
erretiratu ziren
estalpe batera
gaurko alojamentua
han doaz hartzera
astoen ta idien
lastoen artera.

9

Estrabila honetan
Jose ta Maria
Hemen pasatu zuten
heuren afaria
ailegau zirenian
gabaren erdian
Jesus hirugarrena
zuten famelian.

10

Askatxu batian da
lastoa berogarri
horrelan da mundura
Infante eder hori
Beruaren egilea
izanik berori
aberien artean
pobre bat dirudi

11

Gaba izanagatik
ba da hemen argia
zerutik etorri da
hain ikusgarria
Biluts-bilutsik dago
haur jaio berria
arnasaz berotzeko
astoa ta idia.

12

Aingeruen esana
artzaiak mendian
ongiroz hartu zuten
gure memorian
salto ta brinko datoz
gabaren erdian
ardiak itxirikan
heuren artegian

13

Ailegau ziranian
Infante horrengana
Han ekarri zioten
arkumatxo bana
ondo ezaguturik
gau hau ona zana
Haur honek baduala
dantza nok emana.

14

Zerutarrak hasi ziren
musikia joten
aingeruzko pila bat
gloriaz kantatzen
artzaiak belauniko
Jesus adoratzen
Jose eta Maria
begira zoratzen

15

Horrela jaio zaigu
Haur hori Belenen
hori ere sinisten du
ikusi baino lehen
adoratu dezagun
bihotzetik hemen
gero bizi gaitezan
alkarrekin hemen
gero bizi gaitezan
alkarrekin hemen.

2)

DANTZARIAK

1

Zortzi jantzari ondo kunplitu
Jose Ramon bandererua (2)
haren laguntzan jantzan eiteko
Juan Manuel Askoitibekua
tra la la ...

2

Erretxinien pantorrilakin
Bixenti Mendibutzukua (2)
haren laguntzan jantzan eiteko
Ziprian Landaluzekua
tra la la ...

3

Don Koronelo Geretakua
dan jantzari famosua (2)
haren parian jantzan eiteko
Kasero Garaitorrekua
tra la la ...

4

Txontxongiluen buruarekin
Josetxu Galtzarekua (2)
haren parian jantzan eiteko
Paskual Mañazkobekua
ta la la...

1870. urtean inguruko Mañariko dantzariak
izan ziren hor goian aipatzen direnak

3)

TXOMIN ETA ERROSE

1

-Txomin astelehenian
ostuta baztarrak
nora dozuz eroan
zuk gure sagarrak
-Zer dinozu Errose
nik zure sagarrak?
-Bai Txomin zuk saldu dozuz
gorri ta ederrak

2

-Urkiolan egon naz
egun ta erdian
beste bat ibiliko zan
zure sagastian.
-Zeuk eroan zenduzan
haraxe burdian
eta saldu zenduzan
hogerleko bian.

3

-Nik hori? ze barraban!
holako asmorik
-Hantxe saldu zenduzan
ez esan guzurrik
Harizpetar Tomasek
gozotu ta pozik
guzurra dariozu
Txomin edonundik

4

-Tomasek saldu nau ni
Errose benetan
sagarrak erosi eta
zer euka zer esan.
ipini bazituzan
sabai zabaletan
gozo jango genduzan
guk jatorduetan.

5

-Baina Jauna daukagu
leku guztietan
Berak jakin bagarik
ezin lapurretan
autortu dozu Txomin
gauza zer jaso zan
betor dirua beti
gelditu gaitezkan

6

-Hona hemen Errose
hogerleko biak
zure asmoak beti
dira galgarriak
honek dira edesti
goguan jarriak
orain jarraituteko
ekandu garbiak.

4)

SAN PEDRO ETA ZERURA DOANA

1
Justo hil eta zuzen
zeruko atera
igonean bertatik
oles egitera

2

urtenik San Pedrok
itaundu eutsen laster
zer eskatutzen dok

3
Zer eskatutzen dodan
barrura sartzea
arren zabaldu begi
mesedez atea

4
Hau zabalduterako
behar joat ikusi
zerurik ete doan
behian irabazi

5
Ezkondua izan haz
ala mutil zaharra?
ezkondua eta euki
joat andre txarra

6
Zetarikoa izan
dok bada andrea?
alper, zital ta ordi
parerik bagea.

7
Urte askotan egin
haz beragaz bizi
berrogei bat behinepin
egin dodaz nahasi

8
Hola berrogei urte
andra hain txarragaz
ez dok gitxi eroan
bizitzan beragaz

9
Hator ordu onean
hator gizajoa
edozein andra badok
purgatorioa

10
Ba jakiat hiria
dala inpernua
ta ondo irabazi
doala zerua.

5)

KIRIKIÑOREN OMENALDIAN (Basarrik)

1

Pozik gatoz Zarauztik
Bizkaiko lurrera
besarkada anaikor bat
zuei emotera
eta kontsejuxto bat
anaioi aurrera
Herriaren anima
bai degu euskera
hori galdu ezkeru
gu galduak gera

2

Gure uri ta herri
txukun ta garbiak
gure soro ta baratz
baso ta mendiak
gure itsaso ederrak
baserri txuriak
gure lantoki edo
gure industriak
euskera galdu ezkeru
alperrik guztiak.

3

Hitz egin behar deusut
gaztetxo kutuna
entzuidazu Basarrik
esaten dotsuna
lan izugarria da
egingo dezuna
baina izan zaitezte
beti euskalduna
zure eskuan daukogu
gure etorkizuna

4

Gure arbola zaharrak
zenbat txertu berri
neguaren hurrengo
dator udaberri
gaztetxu hoiek dire
guretzat pozgarri
bildurrik gabe jarrai
bide eder horri
zuen eskuan dozue
bihar Euskalerri.

6) AGUR EUSKALERRIA

A- gur Eus-kal-e- rri-a taez da kit noiz ar - te
A- gur e- ne mai- ti-a gu-ra do- zun ar - te u-
rrin on-a- rren zu- gaz e- zin az tu nei-ke Be- ti
zai-tu- da- la- ko bi- ho- tze- tik mai-te

Agur Euskalerria
ez dakit noiz arte
Gure Jaungoiko onak
gure daben arte.
Urrun egon arren zugaz
ezin aitzu neike
beti zitudalako
bihotzetik maite.

Zelan aitzuko naiz ni
aberri laztanaz
benetan maite dodan
neure bihotz danaz
maitasunez ta indarrez
nahigabez ta penaz
euskera galtzen bada
ni be galduko naz!.

Agur neure bihotzeko
aita eta ama
jatorrizko hizkuntza
nik oso dot maita
hemen naukazue ni
hitz bat egin nahita
baina gaur ezin neike
urrun bizi naiz ta.

Amerika aldean
egin dot gogaitu
neure bihotzik hemen
ezin dot alaitu
Txoritxoak bezela
hego bi banitu
laister nintekela ni
Euskalerriretu

1

Gernikan jaio eta
 Gernikan hazia
 hainbat urtetan hantxe
 Gernikan bizia
 bere aurka sarritan
 zakarki haizia
 haize txar horren aurka
 eiten ikasia

2

Haize gogor ta baltza
 gaur alde batetik
 eta gogorragoa
 biharkoz bestetik
 edur hotz-hotza goitik
 mila gatx lurretik
 baina zutunik beti
 gatx danen ganetik

3

Bihotza zaurituk
 aspaldi honetan
 ha hilteko gogoa
 askoren barnetan
 baina indarra dauko
 bere orpoetan
 sustraiak ditu Euskal
 Herri guztietan.

4

Euskal sustrai hontatik
 sortuko arbola
 danok ondo dakigu
 Gernikan dagola
 ta guri kentzekotan
 zugatz horren ohola
 lehenen kendu beharko
 deuskue odola

M. Jesus Baraiazarra

8)

SASIA

1

Sasiak sortzen direz
solo ederretan
nekazari alperrak
bai dabiltz heurretan
eta gauza onari
itxi ez ernetan
hori jazotzen jaku
Euskadi honetan.

2

Karlista ta liberal
lehenago alkar ilten
odol errekartian
zirean ibiltan

3

Espainia baino Euskadi
mila urteraino
zaharra izenda umetzat
daukie oindino
nik ez dot ikusi ba
orain arteraino
alaba zaharragorik
beren ama baino

4

Liberal ta Karlistak
finek zireanak
eusko abertzaleetan
ziraden gehienak
ta guk anai artera
etortzen direnak
pozez ta alaitasunez
hartzen doguz denak

5

Gizonak ez dau behar
hitz onik ukatu
gezurre esan baino lehen
isilik geratu
Ekandu txarrak itxi
ta onai oratu
gure dabenak egiz
Euskadi goratu

6

Euskotar izan gaitezen
bihotz gogorakin
hitzez abertzaleak ta
hizkeraz be bardin
izan zan legez gure
irakasle Sabin
nahi badogu zoriona
jaritxi Euskadin

1

Euskeraz entzun neban
jaio nintzanian
Anboto mendiaren
beheko barrenian
Euskeraz dantzut beti
nik orain artian
eta daukat sartuta
neure bihotzian

2

Beti dot guztiz laztan
euskera geuria
non idoro ete lei
beste bat hobia
niretzat izaten da
eztizko berbia
esaten dodanian
amatxo maitia

3

Euskaldunen artian
hizketa goxua
asabak itxiriko
kutun kutuntxoa
baina bihotzetako
maitasun osua
esaten dogunian
geure laztantxua

4

Euskera hilgo dala
uste dodanian
zer da pasetan dana
neure bihotzian
ikara ta minbera
arnasa hartzian
guztiz makalduten naiz
ni osasunian

5

Amatxok esan eustan
hilgo zan aurrian
agur alaba laztan
laister naiz lurpian
euskeraz otoi egin
nire lur ganian
euskeraz nahi dot entzun
hilda nagonian

6

Ama, erantzun neutsan
zure lur ganian
belauniko jarririk
otoi egitian
euskeraz dantzut beti
goiz ta arratsaldian
biok zagozelako
neure bihotzian

7

Euskeraz dantzut beti
pozez ta bakian
neure nahigabietan
zein zorionian
bihotza sendotzeko
minez dagonian
iraun bedi betiko
Euskadi maitian

8

Sendatu beite bada
euskera laztana
amatxoren altzuan
ikasi nebana
pozgarritzko berbetan
maitatzen dodana
bihotz minberatua
zendatzen deustana

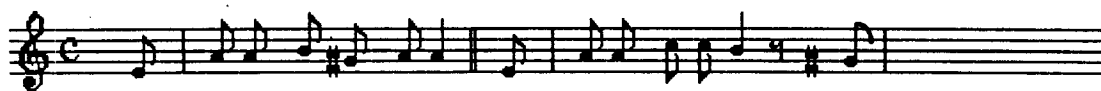
9

Ekin, bada, euskeraz,
euskotar maitiak
jarraitu dagiguzen
asaben legiak
herbestian ez dagoz
ekandu hobiak
bakez ta pozgarritzko
zerutar legiak

Luzia, gerra ostean, familian

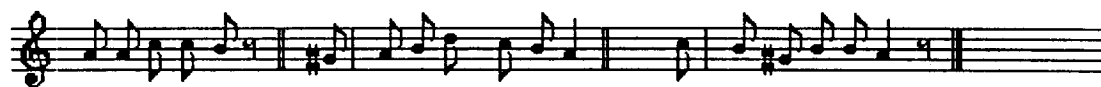
10) FERMIN BEITIAK, AZKOITIERDIKO JAUNGOIKO ZAHARRAK, EGIN ETA
KARTAZ BIDALITAKO BERTSOAK EUSEBIO ARTEAGARI MAÑARIKO
AXPE BASERRIRA ALDEBARRIETAKO BIDEA EGIN ZUTENEAN. 1920an

Mi- lla be-de-ra - tzi-reun o- gei-ta zazpi-an ez

dok o-nangoik pa-sau oin- go gi-zal-di-an Eu- ro-pa-ko sari-an Es-

paña Bizkai-an Du-ran-go-tik go-ra-ko gu- re Ma-ña-ri an

1

Mila bederatzirehun
hogeita zazpian
ez dok onangoik pasau
oingo gizaldian.
Europako sarian
España Bizkaian
Durangotik gorako
gure Mañarian.

4

Erretore jaunari
eman nion parte
bidia markatzeko
(in)mediatamente
Neu jua nitzan gero
sobresaliente
aurretik dabilena
beti baliente.

2

Hiru gizon ziraden
hasiak lanian
Telleria buruko
aldatz barrenian.
Auzo bide bat jardun
zioten hasian
Euren kostuz eiteko
Jaunaren grazian.

5

Eusebi dabil pintxe
Josetxu uretan
enparau konpañia
harri ta lurretan.
Lurrak astunak dira
harbela gatxian
hemen lan egin baino
hoba dok etxian.

3

Angel de Kapanaga
Juan de Belakortu
Leon de Amantegi
ziraden juntatu.
Beitia zaharra zuten
perito nonbratu
bidia gidatuta
langilei ein kontu.

1

Bertso batzuek jarri nahi ditut
euskera gaia harturik
ikusirikan triste dagola
aurkitzen naiz beharturik
aspaldi hontan nahigabe hori
daukat buruan sarturik
zer ikusiko dogun ondoren
nago oso bildurturik

2

Atsedenaldi labur batean
jarri nintzan gogoratzen
luzaro geldu egonarekin
ez garela meioratzen.
Guraso zaharren oinarri hori
geuk ez badugu berotzen
ez da erreza izango beti
gure hizkuntza goratzen.

3

Bihotz barruko lorea zaitut
hizkuntza maitegarria
guraso onen bidez hartua
daukat zure oinarria.
Hizkuntza danen artean hau da
neretzat goragarria
zure bitartez atsegintzen dot
sarritan Euskalerria.

4

Euskalerriko ohitura onak
nahi baditugu indartu
komeni diran asmo batzuek
beharko ditugu sartu.
Etsaiak nonnahi sortuko dira
nahi digutena baztertu
baina guk geure izateakin
izango gara aspertu.

5

Sarri entzun dot geurea dala
hizkuntzarikan zaharrena
hau entzuteak atsegintzan du
euskaldun baten barrena
izan daiteke misterioa
Jaungoikoak dakarrena
Euskaldun danok batu gaitezen
aho batez alkarrena.

6

Nere jarduna ez da izango
askoren mesedegarri
baina dakidan guztia nahi dut
bertsoetan iragarri.
Maitasunezko errespetoa
gorde diogun alkarri
orain ta beti izan gaitazan
Jaunaren atsegingarri.

Jon Mugartegi

1

Bihotz handiko gualburuak
 zintzo baino zintzo lanian
 alde danetan beti kementsu
 jarraitu ondorenian
 gazteri sendoz inguraturik
 dago alderdi onian
 Ahalguzti Deunak besarkaturik
 jarri dau atsedeanian

2

Hor dau hainbeste maite genduen
 Kirikiñoren gorpua
 aitaren seme zintzorik bazan
 zintzoenatarikua
 Euskera eta uzurtza aldeko
 langile nagi bakua
 San Frantziskoren jantzi latzagaz
 deun baten irudikua

3

Hil zarela ta zotinka gagoz
 zure adiskide guztiak
 Hil zarela, lo zagoz ba-ta
 lo dagoz zure begiak
 Hil da gero be bizi antzian
 Zeukaz Jaungoiko Handiak
 zintzoa izaten ikasi daien
 zugandik Euskalerriak

4

Deunen bizitza egin zuen ta
 heriotza be deunena.
 zure bakezko lo gozo hau da
 ezaugarrik onena
 Aita goikoak neke saritzat
 emotsun sari gorena
 zure gomuta beti izango da
 gugan iraungo dabena.

5

Nahigabeturik gagozanarren
 zu barik gelditutiaz
 poztutzen gara zeugana laster
 helduko garean ustiaz
 artian zintzo jarri ezker
 geure biharko guztiak
 egun baten argi egingo deusku
 betiko zerun eguzkiak.

1

Gure ama euskera
ta ohitura zaharrak
horrek doguz herriko
jostailu bakarrak
Kendu guran badatoz
toreru azkarrak
burrukarako ondo
zorroztu adarrak

2

Euskadi ez da Euskal herria
bere hizkuntzarik bage
eta etsaiak argi ta garbi
hori gaur ikusten dabe.
Euskararen alde jagi gaitezana
lan egin dagigun trebe
Euskararekin egingo gara
gure herriaren jabe.

3

Euskera dogu Euskal Herriko
izaki guztien ama
Euskeragatik dauko Euskadik
gaur munduan daukon dana
Euskera dogu bere babesa
irri, bizi ta arima
Euskaldunaren espiritua
Euskerak berak darama.

4

Hizkuntza dogu herri batentzat
bateoko oinarria
hizkuntza dogu herri bateko
nortasun ezaugarria
Euskal Herriak euskera deuko
ez dakigu noiz jarria
eta Euskerak adierazten du
hau dala Euskal Herria

5

Herri bat ondo eroateko
beharrezko da hizkuntza
bere hizkuntzak ematen dio
bizia eta laguntza
Hizkuntza galtzen uzteak dakar
herriaren heriotza
norbere hizkuntza maite ez duenak
hobe jaio ez balitza.

6

Egipenakaz erakusten da
argi eta garbi nor garean
euskara maite dogula eta
asko dabilnaz erderan
Euskeragatik nori ardura
bizi ezkeru aukeran
era hontako porrusaldarik
gaitx egosten da galdaran

7

Euskera hitza aipatutzean
txaloak dira ugari
baina usoa airean legez
haizeak daroa hori.
Hitzez eginez lagun deiogun
gogoz gure euskerari
txaloak legez entzun dagigun
bardin baserri ta uri

8

Euskaldun askok bere hizkuntza
harrokeriz garatzen dau
barkatu baina jazokun honek
sarri tamalez jarri nau.
Alperrik hemen egingo dogu
orrua egun ta gau
mungainezkoak eztau balio
ekintzarikan ez badau.

1

Adinik guztiz ederrenian
hogetamazortzigarren
urtian hil zan Sukarrietan
Euskadi askatutiarren
nor dala baina holan hil zana
aita Sabin Euskotarren
irakasliak, etsai guztiak
jarten zirala pozarren

2

Hamaika urte gaur dira bete
guztiok gomutau gaizan
Euskadirentzat ez dala behintzat
egun baltzagorik izan
beren semerik argitsuena
eta zintzoa benetan
heriotzako kodainiak jo
ebala Sukarrietan

3

Haren gorpua hilotziturik
ebela lurreratuten
itxirik bere ama euskadi
negar saminez urtuten
Baita Euskotar jeltzale zuhurtzat
giniela geratuten
gomuta horrek geruau gehiau
ginuzala nahigabetzen

4

Bera zan eusko abertzaletan
irakaslari zuzena
ta Euskadiren gatzak hain ondo
ezagutu zituena
baita berberau ezaututeko
zeru biderik onena
berak iratzi eban hain ondo
alderdi euskotarrena.

5

Alperrekua izan ete da
hain gogoz egin ebana
ez ete dau ba zorigaiztotik
gure aberri laztana
aldatuteko berjaristeko
bizikera berberana
ama betiko izango ete da ba
guk pasau izaten zerana

6

Adiskidiak asko eukoza
eta galdu zitun berez
diruak urtu, galdu osasuna
bizia emon JEL alde
danak alperrik ein ete dauz ba
etsaiak uste daben lez
ez alperrik ez, on egin dala
jaunak sariak ohi dabez.

7

Aberriaren berbizkundia
esaten hasi ta orduan
Jaunak ei eutsan Sabini, erdu!
jartzera neure onduan
Egia da eta eusko zintzuok
tamal errua genduan
hain gazte zala egin biharra
beti betiko eruan.

8

Baina nork daki nahi-ta-ezkua
bazan bere heriotzia
heriotzatik akatuteko
gure aberri maitia
aberi aldez opa eutsan lez
beren izate guztia
egun hartantxe bete bai jakun
izentauriko epaia.

9

Gizonen aldez korkostegian
Jesus kurutzian hil zan
Euskadin aldez haren antzera
Sabin be Sukarrietan
aberi aldez opa eutsona
beren ludiko bizitzan
Azilaren hogetabostian
Jaunari ordaindu eutsan

10

Atsekabiak gure ahalmenak
ipini dauskuz lotuta
ama Euskadi daukaguleko
motzen azpian galduta
seme ustelak, berriz, lo dagoz
ezagueria galduta
ta orain zeinek itzartuko dauz
irakaslia hil da ta.

11

Baina hil-oge buruan dauku
gotzonon bat geure pozgarri
gardentasunik hain adoretu
aberriaren zaindari
itsukun guztiz handiaz diño
heldurik ikurriñari
Sabin hil dala baina JEL aldez
jarraituteko berari.

12

Ikusten doguz Euskotar oste
handiak bertan batzaurik
ta kurutzedun JEL ikurriñak
gotzonagandik harturik
hain adoretu doala aurrera
negar guztiak itxirik
itsukunak bultza eginda zuzen
maitetasunez beterik.

13

Baita badaukuz JEL ikurriñak
jasorik mendi gainean
belaunikotu direla danak
kurutze deunen aurrian
otoi egin dau lau haizetara
zutik jarri dabenian
deadar egin dabe GORA EUSKADI
osperik haundienian

14

Deadar honeri erantzun deusie
hatx, erreka, arro ta ibai
mendi, erreka, iturritxuak
ta beste gehiagok be bai
Gora Jaungoikoa eta Lagi Zaharrak
deadar egin dabe alai
aberriaren berbizkundia
lehen-bait-lehen dabelako nahi.

15

Eusko gaztedi zintzua berriz
Euskadi askatuteagatik
gau eta egun lanian dabiz
hori edozeinek daki
Arana Goirik itxartu zituen
eusko semia lotatik
aberriaren berbizkundia
dator bere heriotzatik

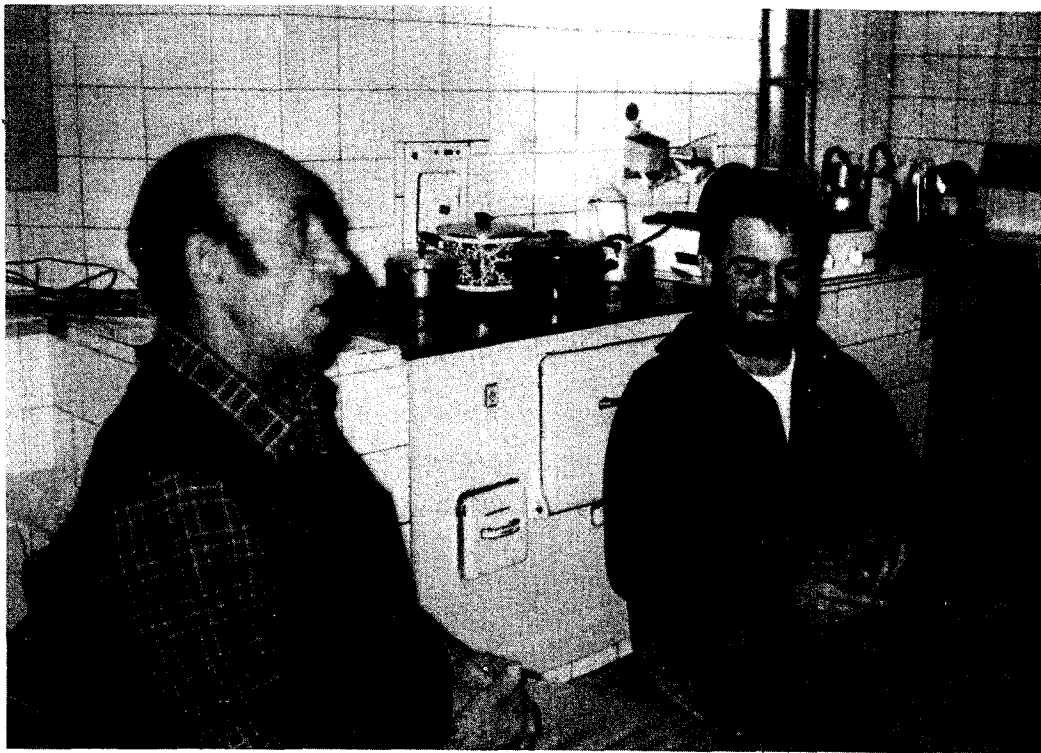
15)

AMA, BURUAN MIN DOT

Ama, buruan min dot
ez esan aiteri (3)
gabeko errondiak
ondo galdu nau ni (3)

Gabian errondan da
goizian logure (3)
ez al dozu maitia
osasuna gure? (3)

Dionisio, Josu bere semearekin

Izena: Dionisio Arriola Arrizubieta

Adina: 59

Non jaioa: Lekeria (Nabarniz)

Non bizi da: Mutio (Ikazurieta) NABARNIZ

Zer grabatu du: Kantuak x
Pasadizuak x
Esaera zaharrak x

Noiz grabatu du: 88ko Martxoak

Non ikasia: Etxean x
Lagunartean
Eskolan
Kalean
Elizan
..paper kantak.. ..

Noiz: Gabonetan x
Herriko jaietan
Lan aroan - arto zuriketa
Txikitan
..Bertsotan plazan.....

Beste zenbait ohar:

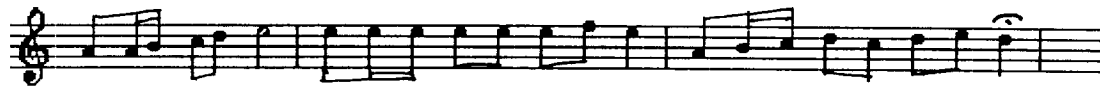
1.989.eko Apirilaren 30ean Mution (Nabarnizen) hil zen.

ZERRENDA:

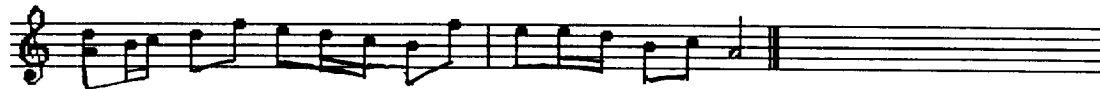
- 1.- "Kartzelako urteak"
- 2.- "Ezkontza dela eta"
- 3.- "Erromeria"
- 4.- "Salbadorren bertsoak"
- 5.- "Maria Martarenak" (Arbe) "Erromerira" doinua.
- 7.- "Gizonak andreari"
- 8.- "Hara neskatxa gaztia"
- 9.- "Andrea bertsolari"
- 10.- "Kankarrena ta Paulo"
- 11.- "Iparragirre"
- 12.- "Morroiak nagusiari"
- 13.- "Frantzez bati" (Bertsoak)
- 14.- "Txirrita perratzen"
- 15.- "Neska zaharrenak"
- 16.- "Andrezaila naiz neurez"

as - te-ra no-a kan-tu an san-ta-Ma ri-ko por-tu an Ho-ne-la di-tut pe-nak az-tu-tzen

e-txe-gil-tza-tu- an Gor-de-tzen bait-det bu-ru-an ez-da ja-kin-go mun-du-an

ho-gei-ta-hi-ru ur-te e-de-rre-kin gaur no-la na-go- an

Hastera nua kantuan
Santa Mariko Portuan
honela ditut penak aztutzen
etxe giltzatuan
gordetzen bait det buruan
ez da jakingo munduan
hogeitahiru urte ederrarekin
gaur nola nagoan

Ez ba da uste Andoni
hemen nagola ondo ni
tilista erdi gordina eta
zatitxo bat ogi
lenago kolore gorri
orain zuriak etorri
ama nintzala zer dan ondo nauk
kontuan erori.

Karta hartu dek hemendikan
hori jaso ixilkan
lengo lagunik bilatzen bai dek
ez gorde hitzikan
jana bialdu hortikan
poztuko nauk gogotikan
gure jainkuak ez dik galeazten
laguntasunikan

Hiregandikan aparte
nagola ia bost urte
oraindik ere hire berririk
etxeakiat bat ez
nik hemen eskutan kate
osasunarentzat kalte
hi on ezkerro jarriko hintzen
herriko alkate.

Laga bai dek baserria
orain lantoki berria
nola nahi ere jantziko huan
txapela gorria
negarrez zegok herria
gauza errukagarria
ba zeozer bait poztuko baida
bakean premia.

Eman eneike aitzera
atxulutua naizela
ni hiltzan ba naiz
ondorenguak kanta dezatela
Poliki samar antzera
sartu ninduten kartzelan
garai batian Iparragirre
Tolosan bezala.

Biok pekatu berdina
euskeran alde jakina
horregaitikan erderantzako
ez dek hartzen mina.
Amak egin nindun fina
bereak dakazkit grina
nahiago nuke euskalzaliol
sei miloi bagina.

Hatsa daukat behatzetan
zorriak berriz galtzetan
nerekin aina ez da saiatzen
eperra mahatsetan
gaber dian ametsetan
goixaldera tximutzetan
beste gauzarik ez da aurkitzen
holako etxetan.

Neretzat beti elurte
pizti bezala naukate
gehiago ama ikusi gabe
hilgo banintzake.
Horma da zabala neurritz
tartean tarteka gau eta egun
zaindaria dabilz.
Ate haundiak hamar giltz
ezkur amets alper gabiltz
nahiago nuke erana beltza
bihurtuko banintz.

Ga- lai bat e-to- rri zait pres-tu-a - ren gi-san ber-tso be- rri ba-tzu-ok

ja- rri al ba- niz-kan a-rra-zoi- a-ren- bi-dez nahi du-e-la min-tza

sai-a-tu- ko nin-tza-la e-man ni- on hi-tza

Galai bat etorri zait
 prestuaren gisan
 bertso berri batzuok
 jarri al banizkan.
 Arrazoiaren bidez
 nahi duela mintza
 saiatuko nintzala
 eman nion hitza.

Aita bati bezala
 esan dizkit hitz bi
 hoi en despreziuak
 goguan dauzkazkit
 kontrariuak franko
 izan dugu, noski
 tontua izan balitz
 etzegon gaizki.

Damea gazte eder bat
 hain gustagarria
 berez naparra izana
 honuntz etorria
 Benta polit batean
 zerbitzen jarria
 eta Astigarraga
 deitzen dan herrian.

Dizdiz egiten zuen
 izar baten gisa
 bi hartu nuen eta
 eman zidan hitza
 esanak beste danak
 alperrik dabilta
 zuk dadukazun nere
 zerrailaren giltza.

Etxean da kanpuan
 tabernan da eleizan,
 bi urte zaindu zaitut
 zu nola zabilta.
 Beste atxakirikan ez
 dezu zuk izan,
 pixka bat mudakorra
 gaur askoren gisan.

Lehenengo erromeria
 Astigarragan zan
 beste mutil batekin
 bertara jua zan.
 Alkar bilatu degu
 beriala plazan
 beste sobrate hori
 han zebilan saltsan.

Bentako tabernatik
hurrengo auzue
han ez du mutil batek
jenio gozue,
bihotz gogorreko ta
eskandalosue
haretzek tira zion
neskari basue.

Zer pikardi izan zan
noia esatera
hausi ziran basuak eta
hiru platerak,
neskatxa erne zegon
makurtu zan bera
gaixua gustotikan
eskapatu zera.

Hori da izatia
jenio torpia
mostradorian tira zai
oten golpia
arres deitu bazinon
behar dan tokira
seguru zan luzaro
preso egotia.

Beste bat auzokua
sujeto zuzena
neu hil behar nabela
askotan esana.
Neskatxa horren nobio
lenengo izana
arrua ta koraje
gutxiko gizona.

Bentako iturrian
ilunabar batez
neskatxa hori ikusi det
aspaldiko partez.
Hizketan egon ginan
biok borondatez
ez gendun ezertxo esan
inorentzat kaltez.

Bide bazter batian
han zegoan gordia
makila motz batekin
hain zan kobardia.
Buruan jota kendu
nahi zidan kortia
neroni ere lotan
ez negon ordia.

Hitza eman bazion
horra egin kaso
ez neri kulpa gabe
makilarik jaso
nola izandu gera
lagun eta auzo
barkatzen dizut baina
gaizki dago oso.

Lendik geuri segika
baserri ta kale
beste lagun batzuak
bai zituan alde,
bi golpe eman dizkat
ikubilaz dale
handik aurrera ez zan
okasio zale.

Ni baino larriago
ezkontzeko bera
zorrotz galdetu zidan
noiz egongo gera.
Orain lazu horretan
eroria zera
nahi dezun martxa hartu
presaka bazera.

Horra Miguel hartuta
handitxua lehertu
ojala izar hori
ez balitz agertu.
Badaezpada ez nintzan
aurreregi sartu
Orain libre dago ta
nahi duenak hartu.

E-ne Gre-go-ri ahaz-tu al -ja-tsu ze - lan gi-na-den e- go -ten

e-txe au-rre-ko in-txaur az-pi-an kontu po-li-tak esaten In-txaur ho-rre-txek
bal-din ba-le-ki

gi-zo-na le-gez ber-ba eiten ha-maika gaz-te i-pi-ni-ko luke ba-rre gus-to-ra e-gi-ten

Ene Gregorio ahaztu al jatzu
zelan ginan den egoten
etxe aurreko intzaur azpian
kontu politak esaten.
Intzaur horretxek baldin baleki
gizona legez berba e(g)iten
hamaika gazte ipiniko luke
barre gustora egiten.

Erromerira joaten ginan
automobila hartuta
kontu politak alkarri esanaz
biok barruan sartuta.
Bion arteko pasadisuak
jarri genduzen neurtuta
nik esan nion galdua dago
zure eta nire kondukta.

Hogeitabi urte izan behar du
neskatxo horren edadia
oraindik gaztia izanagaitik
ximeldu jako loria
ezagututzen erraza dago
horren enfermedadia
hori hartzen duena zer suertia
izten duenak hobia.

Kan -to-re be -rri xar-man-ba- tzu...u - en has- te-ra no- a

ka..an-ta- tzen Guz-ti-ek ba-da-ki- zu- te ba- de- la i-zar e-

der bat lu-zai- den ez-ti-ta- su- nez be-te-a da e- ta

guz-ti-ak di- tu xar-man-tzen gai-xo-a ha-si da tris-ta- tzen

Kantore berri xarman batzuen
 hastera nua kantatzen
 iñoranterik baldin bada
 guztiek jakin dezaten.
 Guztiek badakizute badela
 izar eder bat Luzaiden
 ezütasunez betea da eta
 guztiak ditu xarmantzen
 gaixoa hasi da tristatzen.

Barber gazte bat juten omen da
 Espainiako aldetik
 Artizar horren kontsolatzera
 erremedioz beterik.
 Barber gaztiak egin ote du
 oi mirakulu handirik
 erremedioak ein ditu baina
 deus ez omen du hoberik
 gaixoa utxi du tristerik.

5)

JOSE AGUSTIN ETA MARIA MARTAREN BERTSOAK

Ba-ri-a as-ko e-rain be-har du gu-re ez-kon-tza gal-du -ak

ne-re an-dre-gai Mar-ta ga-ti- kan di-ra ho-la- ko kon- tu- ak

Ha-se- rre-tu-tik he-men ga-bil-tza a-dis- ki- de i- zan- du- ak

pu-bli-ka-tu- tzen has-te- ra nu- a ja-kin de-za -la mun- du- ak

Jo- se A- gus-tin ez ne-ri e-san ge-zu- rra a-ho be-ti- an

lo- tsa ne-ro- nek e-man-go di-zut ha-si al-di- en ba- ti-an

kon-for-ma-tu- ta ja- rri- ak gi-nan gu ez- kon- tze-ko us-ti- an

en- gai-na-tu-ta e-du-ki nau-zu juan-da-ne-ko bi ur- ti- an

JOSE AGUSTIN

Barria asko erain behar du
gure ezkontza galduak,
nere andregai Martagatikan
dira holako kontuak.
Haserreturik hemen gabiltza,
adiskide izanduak,
publikatutzen hastera nua
jakin dezala munduak.

Maria Marta jarri ninduzun
ezkontzeko ni zurekin
karino eta fineza ona
izan bait zendun zeurekin.
Hasarrazteko motiborikan
ez dadukazu nerekin
horretarako ni egongo naiz
zu baino hitz bi gehiaorekin.

MARIA MARTA

Jose Agustin ez neri esan
gezurra aho betian
lotsa neronek emango dizut
hasi aldien batian.
Konformatuta jarriak ginan
gu ezkontzeko ustian
engainatuta eduki nauzu
juandaneke bi urtian.

JOSE AGUSTIN

Engainurikan ez dizut egin
saiatu bai ahalegina,
plazetan ere dantza franko zu
zaude nerekin egin.
Ustez saiatzez kunplitu arren
aurkitzen naiz hutsegina,
gehiago ere egingo nizun
manifestatu bagina.

MARIA MARTA

Egia esan, dantza franko zuk
eragin izan zidazun
da meriendak beste neskatzai
ematen izan zidazun.
Lotsatu ta ni bazterrian
hantxe utziten ninduzun
ez bihotzetik, esan bezala
maite izan baninduzun.

JOSE AGUSTIN

Meriendatzen ikusi eta
hartu dituzu zeluak
orain penara bihurtu dira
lehenako kontsueluak
baina, ni zuri eginda nago,
hobiak erregaluak
bi hatzetako erastuna ta
sedazko paineluak.

MARIA MARTA

Neri agindu ezkontzeko ta
zeu bestiakin ibili,
noiz bisitatu izan dituzu
Benita eta Zizili,
baina txapela batekin ezin
biren buruak estali,
zintzurra kendu behar ziole
zenbait holango mutili.

JOSE AGUSTIN

Zu bisitatzen joana nintzen
Azentzio arratsian
Egiko Joxe eta Manuel
han zeduzkazun etxian
lotsatu eta alde egin nuen
modu hau ikusitzian
hara neuk ere izaten ditut
neure penak bihotzian.

MARIA MARTA

Gure etxian asto bat eta
lau txerri zeuden saltzeko
Egiko Joxe eta Manuel
joan ziren haiek hartzeko;
Asko eskatu gutxi eskeini
modurik ez konpontzeko
hango ibilerai esan izandu
Martarekin ezkontzeko.

JOSE AGUSTIN

Maria Marta behar dabenak
ibili beharko du juxtu,
dama horrekin huts egiteko
askoren beharrik ez du;
Ezkontzeko jarriagaitik,
gutxiagaitik zapuztu,
hori neskazahar gelditu baietz
egingo nuke apustu.

MARIA MARTA

Jose Agustin galai handia
behar didazu aditu!
neuri agindu ezkontzako ta
bestiakin ibili zu,
ezkondutzeko gaian dauanak
badu nik haine delitu,
nik ez baina, zuk mutil zahartuta
behar zenduke gelditu.

JOSE AGUSTIN

Maria Marta ari didazu
orain ze esan nahi nukian
bildurtu nauzu modu horretan
zer gertatu lezakian,
biok zahartuta gelditu gabe
alkarganatu gaitian
animau zaitez, esposatuta
biziko gera bakian.

MARIA MARTA

Jose Agustin pretenditzera
berriz zatoz nigana zu,
enfadatuko nauzu gehiago
toriatutzen banauzu;
Lehen aspertu naiz bigarren aldiz
engainatuko ez nauzu,
lehenago maite dituzunokin
konpondutzia dukazu.

JOSE AGUSTIN

Gure ezkontza barregarriak
horra zer erromatia,
ez da posible birtute onik
onezkero ematia,
Maria Marta zelosa txarra
egizu zeure suertia,
gehiago ez dizut kasorik eingo
hortik konpondu zaitia.

MARIA MARTA

Jose Agustin probatu gabe
dizut zer zeran igarri,
ezkondu eta zure mendien
ez nizekizute nahi jarri,
andrarik hartzen baldin baduzu
hark dauka istilu gorri,
hortik konpondu, Jainkoak lagun,
ez neregana etorri!

An-dre a-e -to- rri ta ken-du deus-ku ber-tso ta..a-ko li-zen-tzi- e

ho-la- ko an-dra-kin gi-zo-nak har-tu be-har dau pa-zi -en-tzi- e

a-man-tal zahar bat bes-te-rik ez du goi-tik behe-rai-no jan-tzi- e

e-ta oin-di-o ba-rre-ga-rri-au e- ma-ten dau e- ran-tzi-e

Andrea etorri eta kendu deusku

bertsotako lizentzie

holako andrakin gizonak hartu

behar dau pazientzie

amantal zahar bat besterik ez du

goitik beheraino jantzie

eta ondio barregarriau

ematen dau erantzie.

Lopategiri jaso

Ha-ra nes-ka- tza gaz-te-a zu-en-tzat ber-tsu-a bis-tan dau-ka-te-nen-tzat kol-
 ku-a e-ta be-su- ak ez zi- ran ho- lan bi- zi zu-en gu-ra- su- ak
 es-pe- ran-tza e-de-rra dau- ka- zu-e zu-ek zar-tza-ro pa-sa-tze-koe-gun
 e- ro- su- ak

2. bertsoa

Hara neskaxa gaztia zuentzat bertsuak
 bistan daukatenentzat kolkua eta besuak
 ez ziran holan bizi zuen gurasuak
 esperantza ederra daukazue zuek
 zartzaro pasatzeko egun erosuak.

Gona laburra jantzi ilea moztuta
 nor azalduko zaion dabilatzaz poztuta
 amaren arrazoiak balio ez du eta
 beriak handiagoak kopeta belztuta
 gorputza dibertitzen animaz aztuta.

Zapata kixkurdunak hainketan sartuta
 alpargata zuriak paperan batuta
 gileran dantzatzeko haiek moldatuta
 beren antzeko zeinbat enamoratuta
 hor dabilatza saltoka erdi zoratuta.

Katai lepuan eta eskumuturrean
 jazten dituzte zenbait famili pobretan
 aberatsak berdintzen saia da horretan
 alabak apainduaz estadu horretan
 eta amak familira ogia sorretan.

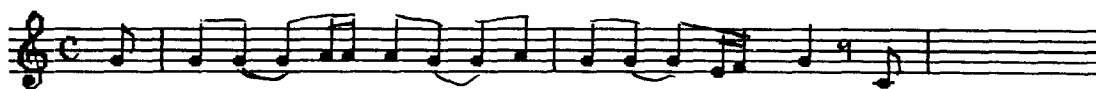
Zenbatek esango dit neroni akaso
 kanta jartzia gaizki egin dozu oso
 gona motz ule kate petxu eta beso
 neskaxa gaztientzat horren beste bertso
 kofradian dutenak ez eskandalik jaso.

Lenguan neskaxa bi horrien jazkera
 gona motza jantzita paseatzen dira
 otsuak soilduneko ardian antzera
 besuak agirian kolkuan petxera
 hamarrak alderarte ez datoz etxera.

Ni askotan bezala tabernan nengoen
neskatxa horrerri esan niotzen lenguan
jantzi hori ona dezu udako beruan
baina ez Ilbeltzian eta Abenduan
gaixuok hotzak hilgo zaituzte neguan.

Berez edade hortan horlango sasoiak
hogeitabi urterekin ez zaude lasaia
adituko zenduen mutilen usaia
polita zinan eta orindikan saia
ez izan gogoaren kontratko etsaia.

Mutil sasoiak baidabiltzaz fuerte
neskatxa horrekin hartu nahi duen aparte
larrosa ta krabalin reloju ta kate
gorputza dibertitzen nahiz anima kalte
premina zeinek duken ezagutzen dute.

An- dre-a ber-tso-la - ri e- de -rra za-ra zu jaun-

goi- ko- ak e-man -da gra-zi -a dau-ka-zu jen- di- a po-zez da-go i-

ku- si - tze-ko zu Ju- a- na Ma-nu-e- la ha-si be-har de-zu

Go- go-ri kan ez dau-ka lo- tsa bes- te-ti - kan ho-

rra e- ma-ku- mi-a nai-zen par- te- ti-kan to- ri- a- tzen ba-na- zu al-

da-me-ne-ti- kan or- dai-nak a-di-tze- ko zau-de ni- gan -di-kan

Andrea bertsolari
ederra zara zu
Jaungoikoak emanda
grazia daukazu
jendia pozez dago
ikusitzeko zu
Juana Manuela
hasi behar dezu.

Andrea zuk baidezu
esateko gala
ez nauzu lotsatuko
hasi berehala
mantso izan lezake
argala bezala
baina ezin erantzun
lapurra naizela.

Gogorikan ez dauka
lotsa bestetikan
horra emakumia
naizen partetikan
toriatzen banazu
aldamenetikan
ordainak aditzeko
zaudez nigandikan.

Epoka baleguka
errez nun egina
miseria baidakar
hortarako grina
desiatuagaitik
logratu ezina
ezin fiau litzake
argia bazina.

Gauza gaiztorik ez det
ustez neugandikan
agetuko zaidenik
inorengandikan
andria bai al dezu
zer erantzunikan
horra libertadia
eman bertatikan

Alperra zera behintzat
asko bihezuna
gauza txarrikan ere
jan nahi ez dezuna
ordituta andria
jotzen dakizuna
ez da prenda ederra
holako gizona.

Andria hor zabiltza
gezurrak kondatzen
horrela ibilirik
ez naiz akordatzen
esaizu bada horrela
noiz gertatu naizen
pozik egongo nazu
horixek aditzen.

Ordia ze ein lezaken
dagonik jakin ez
hara gaurbe hemen nago
bizkarreko minez
bart jo ninduzun eta
sufritu ezinez
negar egin lezake
bihotzetik zinez.

Zerbait izan lezake
andriak barkuan
esakera pixka bat
hartzen det gaurkuan
lagun gaizto batekin
izan naiz kanpuan
ez dakit zer pasau zan
etorritakuan.

Kastu okasiuak
txit dirade onak
horiek jeneral ditu
tabernan dauanak
oso gaiztotzen zaitu
kanpoan izanak
ez dau andrarik bihar
holako gizonak.

Andriari esana nik
libre eman nion
orain aditzen degu
tristiak zer dinon
hemen lotsatzen nago
nork zer derizkion
hain gaiztoa nintzanik
nik enirizkion.

Minuttu aurreko zuk
ezpanauzu hartzen
bakarrik joan da zera
tabernetan sartzen
behin ere eleizarik
ez dezu bilatzen
lanik asko bai det nik
zure grinak sortzen.

Bihotz honek narabil ni
honelango gaian
ezertxo ere ez diete
ematen eleizan
zintzurra freskatzeko
ni zalia izan
zuk entzun nahi dezune
horra ba da esan.

Pero Mari maitia
aditu didazu
gaiztua izan arren
neuria zera zu
paperak partitzeko
ixildu bihazu
zigarrua fumauaz
deskantzu harzazu.

Egunak badijuaz
gure mundukuak
nekoso eta pobre
oraindanoikuak
lagunduko al digu
arren Jaungoikuak
lenak atseginduko
ditu gerokuak.

Aditu egidazu
nere Pedro Mari
laguntza eskatuaz
Birgina Amari
aurrera segitzeko
bizitza onari
saldu paperok eta
tira txanponari.

ber- tso bat ja-rr-i-tze- a ez da obli-ga-zi- o bai- na a- die-raz-ti - a di-
 zu- et de-si- o kan- ka- rre-na ta Pau-lo da- bil-tza so-zi- o ho-
 rrek bi-ok bai du-te ha- mai-ka bi-zi- o

Bertsuak jarritzea
 ez da obligazio
 baina adieraztia
 dizuet desio
 Kankarrena ta Paulo
 dabilta sozio
 horrek biok bai dute
 hamaika bizio.

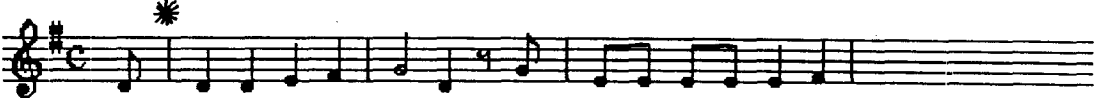
Kankarrena dabilta
 jun ezinde oinez
 biziak horrerri
 egin dio gainez
 nola edozelan dan
 seguru jakin ez
 ospitalin egon da
 adarreko minez.

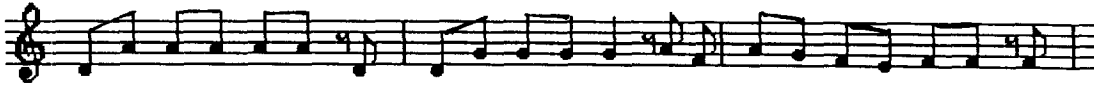
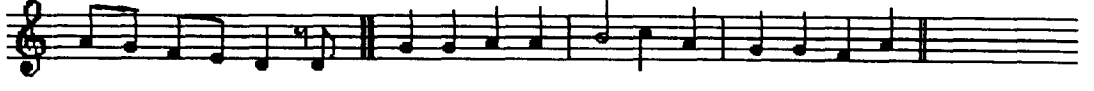
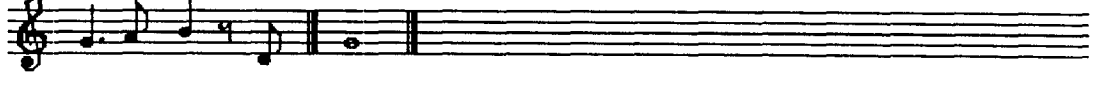
Iparragirre bozian bihaitut
bertso berriak paratu
Gipuzkoako Euskal Herriak
albanitzake onratu
asko ezkongai gaude
gustokorikan gabe
ezin dute topatu, topatu
projimuari erakustia
ez da izango pekatu.

Nekatxa eder balientia
baldin gustatzen bazaizu
etorri zaitez Oihartzunera
hantzen bilatuko dituzu
kale eta baserri
kolore zuri gorri
ederra frango bai dezu, bai dezu
San Estebanez erromerian
ikusi nahi badituzu.

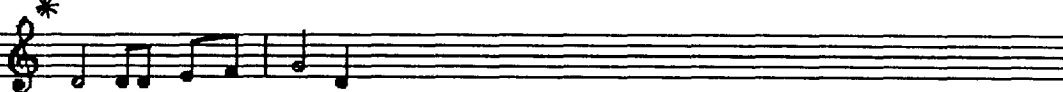
Errenderian dama hoiekin
askotan det nik hitzegin
perfezio ta umildadiak
eman lezazke atsegin
daude ikasirikan
gurasoetatikan
ez dezatela hutsegin, hutsegin
neuk ere hori egin nahi nuke
betiko galdu ez nedin.

Eleizan eroatenziuz
deskubritutzen dan hura
dudagabeak adoratzen du
guztien soberanua
handi eta txikiak
kristau geran guztiak
hontan eduki kontua, kontua
realidadez estubi ...
gure remordimentua.

*

 Es- ku ba-te-an dau-kat plu- mae-ta pa-pe-ra bes-

 ti-an lar-te-ra ber- tso- ak ja- rri - tze-ko hau- xe da au-ke- ra o-

 rain be-rro-gei ur-te gu- txi go-ra behe-ra mo- rroi a- te- ra nin-tzan e-

 rro-ta ba-te- ra po- rru ha- zi han- di-rik ez nu-en a- te-.....

 - ra

4,5,6 eta 8. betsoetan bariante hau

*

Esku batean daukat
 pluma eta papera
 bestian kartera
 betsoak jarritzeko
 hauxe da aukera
 orain berrogei urte
 gutxi gora behera
 morroi atera nintzan
 errota batera
 porru hazi haundirik
 ez nuen atera

Orain berrogei urte
 esandako gisan
 morroi urten nintzan
 neskakin izan bai nun
 nagusia nor zan
 ez dakienik bada
 orain jakin dezan
 neure pasadizuak
 nahi nituzke esan
 suerte handirik ez da
 neretzako izan.

Errotari zahar bat zan
nire nagusia
oso itsusia
asko ikusi baina
gutxi ikasia
nere moduan flako
ta sudur luzia
besterik ez zun jaten
patata egosia
eta txerri janian
datorren guztia.

Goizeko bostetako
hasitzen da kinkan
hori zegatikan
morroia lo bait dago
esnatzegatikan
hogeit urte egina
dago Amerikan
nahiz diru askorekin
etorri handikan
itxura danez ez da
konforme oraindikan

Bostetan segara jun
nola naizen fina
ta egin ahalgina
gero gosaiterako
bakalau gordina
hori ez dagonian
pare bat sardina
edateko pitarra
binagren egina
eta ondorenian
tripetako mina.

Beti sardin zaharra ta
bakalaua jaten
heste danak eten
tripetako minikan
ez zait neri joaten
jai haundietan berriz
hiru aza txorten
gure etxian ez da
besterik izaten
ia hamabi kilo
galdu ditut aurtan.

Infernuan bai dagoz
suak eta garra
indiano zaharrak
ikusi behar ditu
han komeri txarrak
pilatuta dauzkan
urre ta zilarrak
laster dituzu hemen
zuk utzi beharrak
da gorputz ustelkorra
jango dizu harra.

Oso gaizki dagola
berriro det jakin
pulmoniarekin
laister ai zer burrukak
demoniurekin
gaitzak ematen dion
bere gogorakin
ametsetan ari da
beti diruakin
danak hemen utzita
hil da Jose Juakin.

13) **AIZAK HI MUTIL**
MAINONTZI ren bariantea
(kartzelako urteak).
(Ameriketan, frantses bati
botatako bertso propioa)

Ari naiz bertso lanian
oso humore onian
inor tristerik baldin badago
alegratzeko ustian.
Espondarentzat lanian
hortxen dabilta luzian
pipa bat hartu hortzian
eta ardian atzian.

TXIRRITA PERRATZEN

Goizean jaiki eta
lehenbiziko lana
gorutze santuaren
beharren dana
anima jasotzeko
Jainkuagana
zerorrek ez badaki
atoz neregana.
(doinua: baratzeko pikuak)

Ber- tsu-ak ja-ri diz-kat neu-re bu-ru- a -ri Neu-re bu-ru- a-
 - ri nahi-ga-bi-a ba- dau-kat ba- rre-nan u-ga- ri mu-
 til gus-to-ko-ri- kan ez da-la-koa-gi- ri ez da-la-koa-gi- ri

Bertsuak jarri dizkat
 neure buruaru (berriz)
 nahi gabia ba daukat
 barrenean ugari
 mutil gustokorikan
 ez dalako agiri (berriz)

Berrogei ta sei urte
 e(g)in zaiakit pasatu (berriz)
 eta azala berriz
 pizka bat ximortu
 neska zahartuko ote naizen
 egin naiz bildurtu (berriz)

Oraindikan ez nago
 mirade balbana
 kupidirikan gabe
 egiten det lana
 ez da gaizki izango
 ni hartzen nauana (berriz)

Gazterik ikasi nuen
 plantxan eta josten (berriz)
 horrela saiatuta
 dirua sobratzen
 senartxo bat besterik
 ez det deseatzten (berriz)

Lehenago senargaiek
 ugari bait ziran (berriz)
 gaitegun jai ta aste
 beti nere jiran
 orain ez dakit haiek
 nora joaten diran (berriz)

Gazterik nik banitun
 bai zazpi nobio (berriz)
 batekin ere ez nintzen
 ezkontzeko fio
 orain damututziak
 ez digu balio (berriz)

Eta zazpirak ziren
 onraduak oso (berriz)
 nerekin ezkontzeko
 zauden animoso
 hiru begi bakar ta
 besta lau jiboso (berriz)

Neskatxa eder nagola
 iruditzen zait (berriz)
 zazpi arroba t'ardi
 bai daukadaz behintzat
 ai ze berogarria
 mutil zahar batentzat (berriz)

Mutil zaharrik ez bada
betor alarguna (berriz)
ez da errez egiten
gustoko fortuna
nola bait egin nahi nuke
ohirako laguna (berriz)

Hamar mila peseta
bai daukat dotia (berriz)
beste bost mila berriz
etxeke partia
ni hartutzen nauanak
ai zer suertia (berriz)

Ez nuke nahi hartzerik
gaizto ta nagirik (berriz)
ai gutxiago berriz
mozkor ta hordirik
txarra baino hoba det
neu bizi bakarrik (berriz)

Inork jakin nahi badu
nongua naizen ni (berriz)
egia esatia
beti da komeni
Donostin jaio ta hazia
Josepa Andoni (berriz)

An-dre-za li - a naiz neu-rez ta noiz be-rez bi-kai-na dauz-kat

i-txu- rez ho- iek go-go-ak dauz-ka-te-la-ko na-bil e- gu- nez ta gau-ez sa-

soi-ku-a da e- da- dez a-tzo sar-tu-ta-ko - a bez

Beste guztiak

Andrezaila naiz neurez
 eta protxua naiz berez
 bikaina dauzkat itxurez
 Hoiek gogoan dauzkatelako
 nabil egunez ta gauez
 sasoikua da edadez
(puntu hau ez zuen
 kantatu)
 atzo sartutakoa bez.

Matrimonio hautsia
 bakarrik nauzka utzia
 bizi beharko jetsia
 Gizona morroi zarpa zarrakin
 andria galan jantzia
 ai zer diferentzia
 nork hartu pazientzia
 nik daukat penitentzia.

Andria dabil tratuan
 emanian ta hartuan
 lihorrian ta portuan
 bere botutik salduko neuke
 senarra hiru kuartuan
 isla batera barkuan
 entregatzeko kontuan
 ez da prezio altuan.

Hori zan Mari Aldarte
 parrandan gastatu arte
 bizio txarrakin parte
 etxia saldu dirua urtu
 orain guztiontzat kalte
 andria dago alkate
 errespetua aparte
 engainatuta naukate.